

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos pekt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltér pekt sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1909.

VELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, december 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Zajos jelenetek a képviselőház ülésén.
- Olasóbb lesz a kenyér.
- Ajánlat Arad megkárósítására.
- Lipóttól — Cleopoldig.
- Kullsszatitkok.
- Bulyovszky Lilla Aradon.
- Bűnös házastársak.
- Heten vagyunk.
- Lipót király a ravatalon.
- Két királyi megbízott.

A tőkeemelések.

Arad, december 18

Velünk egyszörű, más vidéki városokról beszélve, szinte önkéntelenül mondjuk: mennyivel előbbre vannak azok, mint mi. Azoknál: csupa eleven élet, vállalkozó vér, fürge élelmesség, gyors vagyonosodás. Nálunk: a tétlenség, züllés, alácsuszásnál semmi egyéb. Ennek a magakorholásnak fele talán igaz, a másik felét az okosság, meg a jóízűség az a törvénye indokolja, amelynek fogva az apa sohase dicséri a fiát, amikor ez hallja. Ha föl is fedezi az értékeit és ha belül örül neki, szivesebben pironogatja, hogy ezzel az akarását, a „csak azért is”-önérzetet izgassa. A jó közvéleménynek se az a dolga, hogy áradó dicsérettel kényeztessen, hanem hogy az örökös elégedetlenséggel az örökös haladni vágyást tartsa ébren.

Mégis, néha vannak mozzanatok, a melyek kivételt engednek a szabály alól. Ezeket se a dicsekedés kedvéért kell kiemelni, hanem azért, hogy a

külvilág előtt a magunk erejéről, vérgyarapodásáról biznyságot adjunk. Ilyenkor meg lehet mondani, hogy az örökös panaszra még sincs ok s van olyan tér, amelyben elől állunk a más-kor példaként tekintett vidéki városok között.

Ilyen, hangsúlyra érdemes esemény az a rendkívüli tőkegyarapodás, amely Arad gazdasági életében egy esztendő idejére esik s amelyre azelőtt Aradon sohase volt példa s amelyhez hasonló más vidéki városban a folyó évben se történt.

Osszefoglalva az aradi pénzintézeteknek és vállalatoknak az 1909. év során részint végrehajtott, befizetés alatt álló, és elhatározott tőkeemelését, valamint az ujon alakult vállalatok részvénytőkét, a tőkeszaprodás a következő számokat tünteti föl:

Aradi és csanádi egyesült vasutak	3.500.000
Weitzer-waggongyár	1.400.000
Hungária textilgyár	2.200.000
Aradi Első Takarékp.	1.890.000
Aradmegyei Takarékp.	1.800.000
Aradi Ipar és Népbank	937.500
Aradi Polgári Takarékp.	750.000
Aradi termény és áru-raktár	500.000
	<hr/>
	12.977.500

Kerekszámokkal kifejezve, egy esztendő alatt tizenhárom millióval gyarapszik az aradi részvénytársaságok saját tőkéje. Egyébkor szinte elképzelhetetlen lett volna egy esztendő alatt ennyi új tőke bevonásáról gon-

dolkodni, s a hol ez valósággá vált, ott még tulszerénységgel se lehet gazdasági pangásról, aluszékony tőkéről és a befektető hajlandóság hiányáról beszélni.

Ennek a nagy aranyu tőkeszaprodásnak jelentősége két nézőpontból világítható meg. Az egyik, hogy ezt a nagy tőkét mind aradi vállalatokba, pénzintézetekbe ültették, a vállalatoknak produktivitását, a pénzintézeteknek pedig versenyképességét fokozva. Nem üres bók, hogy az aradi pénzintézetek a maguk hatalmas pénzerejével a város és a hozzá gravitáló vidék hiteligenyeit teljesen és ép oly előnyösen elégíthetik ki, mint a legnagyobb fővárosi pénzintézetek. Ez a tőkeemelés tehát az Aradnak szűkebb körü pénzügyi önállóságát alapozta meg; jöhetnek újra idők, a mikor ennek nagy értékét meg tudjuk becsülni.

A másik még ennél is jelentősebb. A tizenhárom millió korona új tőke tulnyomó részben aradi tőkeanyagot is jelent. Az arad-csanádi vasut, a Weitzer-waggongyár és a textilgyár kibocsátásaiban, illetve alapításában van része a vidéki, budapesti és bécsi érdekelteknek, egyébként az új papirokat mind itt jegyezték és fizették. A nagy felzívőképesség, amely ezeknél megnyilatkozik, s amely ezek után se mondható kimerültnek, nagy erőssége az aradi gazdasági életnek, s biznysága annak az új, modern szellemnek, a mely a tőkeelhelyezésnek és gyümölcsötetésnek konzervatív formái he-

Lányok, diplomás leányok.

Irta és a Köcsöy-Egyesület tegnapi zsúrián felolvasta:
Bródy Béla.

Egy-két évvel ezelőtt történt, ó-divatu, reklámra már nem is szoruló osztrák fürdőhelyen. Magam se tudom, hogy tévedtem oda; a rossz vasuti összeköttetés bizonyára nem csábított, ismerősök nem kísérték, vad idegenül toppantam be erre a helyre, ahol senki sem törődött velem és én se törődtem senkivel. Ha a pincérekkel nem kellett volna beszélni, sőt veszekedni és ha a borbélyom nem lett volna tudadunai ember, talán még a beszédőtől is teljesen elszoktam volna. Mikor a második héten váratlanul egy ismerősöm érkezett a fürdőbe és egyre-másra ostromolt kérdéseivel: ki az a sáfrányhajú, ibolyaszemű leány?, ki az a nagyon fess, mindig egyedül járó fiatal asszony? — hát akkor bizony ezekre a kérdésekre csupa nem tudom-mal adhattam választ.

— De hát az isten szerelméért, mit csináltál akkor két hétig ezen az unalmas helyen, ha még a lányokat és az asszonyokat sem ismered?!

Ószintén, nem is nagyon sajnálkozva vallottam be, hogy bizony két hétig a legszebb dolcse far niente-t, a legfenségesebb magányosságot élveztem. Ebből a magányosságból csak az utolsó hetek zavartak ki; az igaz, hogy nem

volt okom busulni miatta. Az előbb említett barátom unszolására megismerkedtem a sáfrányhajú és ibolyaszemű leánnyal, a nagyon fess, de most már nem egyedül járó fiatal asszonnnyal és a fürdőhely többi asszony-, leány- és férfinépségével.

A fürdővendégek között volt két magyar diplomás kisasszony is. Egyik egy orvosdoktor, a másik kész gyógyszerész-kisasszony. Az előbbi egy budapesti kórházban, az utóbbi egy vidéki patikában gyakorolta mest-rségét. Ha jól tudom, valami rokonság is volt köztük, de bizonyára diplomás-voltuk közönsége fűzte szorosabbra barátságukat és okozta azt, hogy a két leány sülve-lőve együtt volt mindig és mindenütt.

Mikor bemutattak nekik, nem is értettem a nevüket, csak a két ropogós doktor cím ütötte meg a fületem. Velük volt két barátnőjük is; egy bécsi és egy fiumei leány. Ezek már doktori cím nélkül, de hasanlóképen meleg barátnői viszonyban.

Négy fiatal és csinos leány: ez nem lehet érdektelen társaság. Barátom, aki egy kicsit filozófus-ter észetű volt, mindjárt figyelmeztetett is:

— Négy leány — négy médium a tanulmányozásra.

Röstellem bevallani, tisztelt hö'gyeim és uraim, ez a megjegyzés hatott reám. Ahelyett,

hogy céltalanul, fürdőhelyi könnyedséggel igyekeztünk volna szórakoztatni magunkat és a négy leányt, valami tanu mányozási dűt szállott reánk. A barátom kezdte:

— Diplomás leányok! Ez érdekes. Mindig kíváncsi voltam, milyen lesz a lánytermészet, ha a diploma ruháját veszi magára.

— Ugyan hagyd a diplomát! — mondtam. Valami szűrkítő, elsavanyító hatása van ennek a szónak, ha a leány szájába kerül. Nézd csak azt a két leányt: nagyon csinosak, nagyon kedvesek voltak előttem még csak tegnap is, most mintha arcukon látnám azt a rettenetessé kinzott nőemancipációt; mintha fejük fölött lebegnének az eldobott főzőkanalak, fitos orrukon megjelennek a pápaszem és bársonyos bőrük mintha fonnyadni, ráncosodni kezdene. Ne juttasd eszembe a diplomát, mert akaratlanul is elem tolakodik az az általános felfogás, mely az egyetemi kutyaórt az igazi leánytermészet szemfedőjének teszi meg.

— Igazi leánytermészet?! Milyen az az igazi és milyen az a nem igazi leánytermészet? — kérdezte a barátom. A naivság, a kedveség, a bohóság?! Naiv leányt ilyen körben, ilyen társadalmi osztályban aligha találsz. Ha naiv, azt fogod rá mondani: libácska. Ha kedves, ha nagyon kedves: ráfogod, hogy bolond utánad. Ha bohó: elnevezed szeleburdinak, émelegősnek, gyereknek. Én igazán szeretném

lyett a vállalatokban való részesedést keresi és kedveli.

Évzárlat küszöbén, amikor a mérlegek kereteit vonalozzák és a rossz termés utóhatása alatt, vigasztaló és biztató jelenség ez a jövőre. S ha egyéb téren cammogva követjük a kort, meg az előttünk járó városokat, ez az egy dolog Aradot a vidék gazdasági középpontjai között az első helyre teszi. S ha másban el is szenvedjük a maradottság szegényét, egyszer, egy dologban tetszelgés nélkül is megállapíthatjuk, hogy mik vagyunk.

+

Zajos jelenetek a képviselőház ülésén.

A Justh-párt sérelme. — Választások, interpellációk.

Távirati tudósítás.

Arad, december 18.

A képviselőház mai ülése mindjárt viharos jelenetekkel kezdődött. A függetlenségi- és 48-as párt zárt ülést kért amiatt, hogy a bizottságokban a párt nem kapott számbeli arányának megfelelő tagsági helyet. A zárt ülésen azután a Justh-párt egyes tagjai hevesen öszeszóvalalkoztak a Kossuth-párral és a néppárttal, az ülést fel kellett függeszteni és végül is *Wekerle* miniszterelnök indítványára rögtönzött párthözi konferencián simították el a kiélesedett ellentéteket.

A zajos jelenetek után oszónes választások következtek. Háznagygyá *Zlinszky* Istvánt választották meg. Az ülés végén interpellációk voltak, melyek közül csak *Polónyi* Dezsőnek a talpfaszállítások dolgában tett interpellációjára válaszolt *Kossuth* Ferenc, visszautasítva a névtelenül emelt vádakot.

Az ülésről szóló részletes tudósításunk itt következik:

(Az ülés kezdete.)

Gál Sándor elnök megnyitja az ülést. Csizmadia Endre jegyző olvassa a jegyzőkönyvet, melyet bitelesítenek.

A jegyzőkönyv felolvasása alatt igen érdekes jelenet játszódik le. *Kossuth* Ferenc és

Apponyi Albert gróf körül, a kik az első pad-sorban foglaltak helyet, gyűrűképződik, amelynek közepén *Justh* Gyula és *Andrássy* Gyula gróf vitatkoznak halkán, de élénken gesztikulálva. *Kossuth* Ferenc, *Apponyi* Albert gróf és *Tóth* János is beleszólnak.

Justh Gyula bejelentette, hogy a bizottságokból való kinullálást nem tűrik el s nem fognak addig nyugodni, amíg ezt a sérelmet nem orvosolják. *Kossuth* és *Andrássy* védekeztek és azt mondták, hogy már késő.

— Akkor pedig nem lesz tárgyalás — felelte *Justh* és tovább ment.

Elnök bemutatja az irományokat.

Csizmadia Endre felolvassa az indítványkönyvet. Felolvassa *Holló* Lajos ismert indítványát is, amelynek megindokolását a december huszonegyedik ülés napirendjére tűzik ki.

(A zárt ülést elrendelik.)

Gál Sándor elnök jelenti, hogy husznál több képviselő zárt ülést kért, amelyet elrendel. Előbb az ülést öt percre fölfüggeszti.

A szünet alatt a folyosókon igen nagy az élénkség. A karzatokról udvariasan kitossékelt hölgyek elárasztják a folyosókat, amelynek tarka képe nagyon elüt megszokott szürkeségétől. Mindenfelé elegáns hölgycsoportok, amelyben nem kevésbé élénken tárgyalják a nap eseményét.

Közben persze a komoly politikáról is esik szó. Sőt igen hangosan. A képviselők csoportjaiból sűrűn hangzik:

— Megmutatjuk, hogy velünk nem lehet packázni!

— Ezt a sérelmet reparálni kell!

Feltűnést kelt, hogy *Justh* Gyula Gál Sándorral konferál.

Aztán megszólalnak a csengők és a képviselők betódulnak a terembe. A folyosókon csak a hölgyek és az újságírók maradnak.

(Viharos jelenetek.)

Gál Sándor elnök megnyitotta a zárt ülést és felszólította *Teleky* Arvéd grófot, aki elsőnek írta alá az ívet, hogy indokolja meg, miért kérték a zárt ülést.

Teleky Arvéd gróf: A függetlenségi és 48-as pártot sérelem érte. Ugy a mint a mult delegáció választáson, most is leakarják szorítani a függetlenségi pártot, hogy a hatvanhetesek uralmát biztosítsák. A bizottságból mindenhonnan kihagyják őket s helyettük hatvanheteseket jelölnek. (Nagy zaj.) Ezt nem tűrik és követelik jogaikat. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Kossuth Ferenc állott föl most szólásra. Azzal kezdte, hogy parlamenti szokás szerint a legnagyobb párt iniciál. A függetlenségi párt — így folytatta a *Justh* pártra mutatva — illetve a tisztelt urak...

Tovább nem tudott jutni, mert erre a megjegyzésre a néppárt óriási tapsban tört ki, míg a függetlenségi párton a képviselők fölugrálva tiltakoztak.

Mezőssy Béla államtitkár abba az irányba mutatva, a merre *Zakariás* János ült, így kiáltott:

— Gródl is tiltakozik?!

Zakariás János a meggyanúsításra fölugrott:

— Kikérem magamnak! Visszautasítom ezt a gyanúsítást!

— Aktákkal bizonyítok! — duplázott rá *Mezőssy*, az aettalt ütögetve.

Ebből aztán leirhatatlan kavarodás támadt. A képviselők a terem közepére tódultak.

Rakovszky István *Justh* felé tart és kiáltja: — Mi nem megyünk Bécsbe visszaszívni!

Justh magából kikelve ugrott föl, *Eitner* Zsigmond, *Szász* József, ifjabb *Madarász* József és mások *Rakovszky* felé sietnek. *Andrássy* Gyula gróf is felugrik helyéről és közéjük lép és lecsillapítani igyekszik a fölindul kedélyeket.

— Nem hagyjuk magunkat terrorizálni! — kiáltja *Eitner* Zsigmond.

— Csak a perzonális unióról szóltam, mentegetődzött most *Rakovszky* István.

Mezőssy Béla is jónak látta visszassívni gyanúsításait és kijelentette *Zakariás* előtt, hogy nem akarta sérteni.

A zaj, kavarodás azonban tovább tart és az elnök hiába rázza folyton a csengőt. Végre is kénytelen az ülést fölfüggeszteni.

Az elnök elhagyja az emelvényt, de a képviselők legnagyobb része a teremben marad. Csak később jönnek ki a folyosókra. Kapacitálják a függetlenségiakat, hogy ne folytassák a harcot. Megigérik, hogy a megválasztandó bizottsági tagok lemondanak a javukra. Nem fogadják el. Ebben a hangulatban folytatják a zárt ülést, amelyben folytatódna a zajos jelenetek.

A folytatólagos zárt ülésen *Kossuth* Ferenc folytatta megkezdett beszédét. Utalt arra, hogy a függetlenségi párt nem vállalta a jelölések kezdeményezését és a *Kossuth*-párt csak később tudta meg a vélt sérelmeket.

Nagy Sándor kijelenti, hogy nem személyi ambícióról van szó, hanem a parlamentarizmus elvéről. Ajánlja, hogy vegyék le a napirendről a választások dolgát.

Buzáth Ferenc úgy látja, hogy csak a két

tudni, melyik az az igazi, az a dicséretes leánytermészet, amelyet a diploma, a feminizmus megront és amelyet az emberek a nőemancipációtól féltének. Mutass nekem ilyen igazi leányt!

Kezdünk vitatkozni és én elkezdtem gondolkodni. Gondoltam kedves, fehérkötös, ártatlan falusi leányokra, *Gárdonyi* Géza *Annuskájára*, gondoltam jól nevelt, zárdában vagy drága tandíjas felsőbb leányiskolában tanult városi bakfisokra és kerestem azokat a megénekelte, példál állított hóféher leányokat, akiket *Tutsek* Anna irt meg a Magyar Leányokban és *Inocent* festett az *Uj* *Időkben*. *Cinikus*, filozofáló barátom pedig így kezdett beszélni:

— *Gárdonyi* *Annuskája* álmatlan éjszakákon, puha fehér ágyon is arról a kézesókról gondolkodik, amit a fiatal földesúr lopott a kezére és amiért talán rendreütcsitotta a fiatal urat, talán nem, de amit okvetlenül követ a nem a kézre, hanem az arcra l-helt csók. A zárda *Nebántsvirágja*, vagy a felső leányiskola ötödosztályos növendéke kacérkodik az utcán a nyolcadzsimnázistákkal vagy az iskolában a matematika fiatal tanárával. És mialatt *Alotzia* nővér az egyenlet két ismeretlenjéről magaráz, ők a számtanfűzet alatt ismeretlen nagy „d“-knek írnak szerelmes leveleket, tele helysírásai hibákkal és „örökké imádlak, milliomszor csókollak befejezések el”. Mikor pedig lerázzák az iskola porát, kezdődik a zsúr korszak, a jégpálya-flirt, a köcsönkönyvtári tiltott könyvek éjszakai olvasása és mindaz a bőséges tapasztal-

talatgyűjtés, amely a modern lányt olyan kedvessé, olyan ügyessé és olyan vonzóvá teszi a fiatalság előtt.

Tűzbe jött a barátom és nem lehetett vele vitatkozni. Leszedte önkörül, mélyen tisztelt hölgyeim a keresztvizet, sőt a bódító parfümöt is. És folytatta:

— Most pedig figyelj meg ezt a két doktorkisasszonyt. Meg fogod látni, milyen okosak, milyen szerények, milyen egyszerűek és komolyak akár ahoz a két másik leányhoz képest, akik velök együtt vannak.

Nem vagyok jó vitatkozó, sohase merem magam halálbiztonsággal egy álláspont mellé szegezni, tehát belegeyeztem a kísérletezésbe.

Hozzák-zdtünk a tanulmányozáshoz. Alkalmom, idő volt e ég. Délutáni kirándulások, délutáni szórakozások, esti tombolák, hangversenyek, táncok a Kursalonban: mindmegannyi terrénem a kísérletezésre. És mi, ha kellett kirándultunk, ha kellett udvaroltunk, tomboláztunk, táncoltunk és naponta négy-öt órát együtt voltunk a két diplomáslánnyal és barátnőivel. Néha-néha, egy-egy gyönyörű, tüzes nyári estén jó magam szinte el is feledkeztem feladatomról, nem vizsgáltam, nem tanulmányoztam, csak néztem, hallgattam ezt a négy érdekes leányt, amint összebujnak, sugdosódnak, vitatkoznak, sőt veszekednek egymással, mustrálják egymás gavallérjait, bírálják egymás toalettjeit és csak olyankor eszméltem fel hideg, komoly feladatomra, mikor barátomnak rendreütcsitő, figyelmeztető pillantásával találkoztam.

Az egyik doktorkisasszony az anyjával volt, de nem az anyja gardirozta őt, hanem ő vigyázott az anyjára.

— Mama, ma ezt a ruhádat fogod felvenni, mama, este ide megyünk, mama, holnap irni kell a Pistának, hogy takarítsa ki a lakást — — — és így tovább. Nagyon kedves, egyszerű mindenre gondoló, okos leány volt és én már azt hittem, megtaláltuk a fölényes, a minta leányt. De mikor a mama elment, a doktorkisasszony kacér lett, hizelegni kezdett a barátomnak, udvarolt neki, mikor pedig ravasz észszel megismerte benne a komoly filozofus természetet, akkor hirtelen ő is komoly, ábrándozó, sőt tudákos leány lett, kezdett beszélni irodalomról, feminizmusról, életről, kárhoztatta a könnyelműséget, a kacérkodást, a bohóságot, a mai lányokat és a mai nevelést. A barátom egyidőre beugrott neki és diadalmas tekintettel rám nézett, mintha mondaná:

— Látod, ez komoly, meggondolt, művelt leány.

Én mosolyogva visszaneztem reá és gondoltam magamban:

— Látnád csak ezt a leányt, mikor nem te, hanem az a fiatal földbirtokos udvarol neki, akit a fürdőhely egyik legjobb parthiejának ismernek el. Milyen igéző mosolygással, milyen kacér szoknya-emeléssel sétál ilyenkor és menyenyire elfelejti, hogy diploma van a kezében, amely felmenti őt a férjfogástól, aminél gyorsabb férjhezmenésre való törekvéstől

függetlenségi párt veszekedéséről van szó. (Ellentmondások.) A Justh-párt utálatos eljárása, melyet tegnap tapasztaltunk...

Ezekre a szavakra ismét kitört a vihar. — *Rendre! Rendre!* — kiáltották a szélső baloldalon.

— A néppárt utálatos! — adták vissza a titulust.

Elnök (csöngtet): Nem hallottam a sértő kifejezést, gyorsírói följegyzések pedig nincsenek, kérem tehát a képviselő urat, ismételje szavait.

Buzáth Ferenc: Hivalkodó és türehtelen eljárásnak mondtam a Justh párt magatartását. Komolyan figyelmezteti a Justh pártot, hogy az elnök lejáratása a parlamentárizmusnak is lejáratása.

(Wekerle békít.)

Wekerle Sándor miniszterelnök azzal kezdi, hogy a személyi ellentétek nagyon kiéleződtek, pedig a nemzet szupremációjára forog veszedelemben. A legnagyobb nyomatékkal hívja fel a pártokat, hogy fogjanak össze a fenyegető veszedelem elhárítására. (Eljenzés az alkotmánypárton.)

Kossuth Ferenc ismét felszólal és újból hangoztatja, hogy az ő pártja nem kívánt senkit megsérteni. Később értesült a dologról.

Andrássy Gyula gróf utal arra, hogy most sokkal lázasabb a hangulat és izgatottabbak a kedélyek, semhogy eltudják intézni a dolgot. Indítványozza, hogy vonják vissza a zárt ülést kérő ívet és küldjenek ki az elnök elnöklete alatt pártközi konferenciát és ott igazítsák el ezt a sérelmet. (Helyeslés.)

Holló Lajos hozzájárul Andrássy gróf indítványához. Wekerle szavaira reflektálva utal arra, hogy a függetlenségi párt mindig nagyobb célokért küzdött. A gazdasági függetlenséget az önálló bank nélkül nem lehet megvalósítani és Wekerle mégis azon mesterkedett, hogy az erős és hatalmas függetlenségi pártot megbontsa. Ez sikerült is neki. (Elnök helyeslés és taps.)

Elnök kijelenti, hogy a megállapodásnak alapján megnyitja a nyílt ülést, hogy aztán azt felfüggesztve, lehessen a pártközi konferenciát megtartani.

A Justh-párt zajos éljenzéssel fogadta ezt a kijelentést, amely teljes győzelmet jelent számára.

Gál Sándor rövid szünet után a nyílt ülést megnyitja és azt tizenöt percre ismét felfüggeszti.

(A pártközi konferencia.)

Szünet alatt összeült a pártközi konferencia, amelynek tagjai voltak a kormány részéről: Wekerle Sándor, Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf és Zichy

Aladár gróf; a függetlenségi párt részéről: Justh Gyula, Batthyány Tivadar gróf, Teleky Arvéd gróf, Nagy Dezső és Holló Lajos; a Kossuth párt részéről Hoitsy Pál és Sággy Gyula; az alkotmánypárt részéről Semsey László gróf és Thoroczky Miklós gróf; a néppárt részéről Rakovszky István és Molnár János. A konferencián, amely tíz percig tartott, elismerték, hogy a bizottsági tagságokat tévesen állapították meg. Elhatározták ezért, hogy a mai ülésen csak a háznapot és a jegyzőt választják meg, a bizottsági választásokat pedig kedden ejtik meg a már kijavított lista alapján, amelyen helyreállítják a statuskvót. M. után a jegyzői állásra alkotmánypárti választanak, újabb jegyzői állást kreálnak a függetlenségieknek.

(Választások.)

A pártközi konferencia határozatát megnyugvással fogadták. Gál Sándor elnök újból megnyitotta az ülést és megkezdtek a háznapot és a jegyzői állás betöltésére a szavazást.

Háznapot 183 szavazattal Zlinszky István Kossuth párti képviselő lett. 65 szavazólap üres volt, egy-egy szavazatot kaptak Mezőfi, Leszkay és Lengyel. Jegyzőkké Vertán Endrét, Rudnyánszky Györgyöt, Szentkirályi Zoltánt és Hammersberg Lászlót választották meg. Szavazatot kaptak Barabás és Sümei is. Egy jegyzőt még a jövő ülésen választanak.

(Interpellációk.)

Surmin és Szmracsányi kisebb jelentőségű interpellációi után Nagy György interpellált Fejérváry Géza arképenek a minisztérium részére történt megfestése miatt. Bozóky Árpád a Friedjung-párt tette szavá.

Polónyi Dezső: Az államvasutak részére történt talpa-szállítások ügyében intéz interpellációt a kereskedelmi miniszterhez. A legutóbbi árlejtésen 54 pályázat közül 51-et fogadtak el. Ezek közül három szállító külön-külön többet kapott, mint a többiek együtvéve. A döntésnél illetéktelen befolyások érvényesültek. Méltatlanság esett a háromszék-megyei kishatóságokkal.

Kossuth Ferenc: Mint lemondott miniszter érdemleges választ nem adhat, de felvilágosítással szolgál az ügy egy és más részletére nézve. Konstatálja, hogy a pályázatok eldöntésénél nem történtek aránytalanságok senkinek javára, mert a pályázatok felett nyilvános tárgyaláson döntöttek. A háromszékmegyei nagyobb árat szabtak, azért nem részesülhettek szállításban. A maga részéről hajlandó arra, hogy megadja a székelyeknek azt a kedvezményt, hogy versenytárgyaláson kívül is szállithassanak. Azokra a gyanúsításokra, melyek-

kel Polónyi illetéktelen befolyásokat emlegetett, az a válasza, hogy aki tud valamit, az nyíltan álljon elő.

Az ülés háromnegyed 3 órakor véget ért.

Ajánlat Arad megkárosítására.

A gázgyár ismét jelentkezett.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 18.

Az aradi légszeszgyár és a fővárosban székelő főintézete, a Központi Gáz és Villamossági Részvénytársaság ma ismételt kopogtat a törvényhatóságnál, hogy most már tetszősebb formában adja be azt a kérelmét, melyet a közgyűlés egy ízben egyhangulag teljesíthetetlennek mondott és elutasított. A központi gáz és villamossági részvénytársaság megszerzett az országban két vidéki gázgyárat, köztük az aradit is, mely így ennek a trösztnek lett a fiókjává. Ez a tröszt Budapestről, az igazgatóság székhelyéről intézi az aradi gyár ügyeit, befolyásolja annak működését, irányítja ügykezelését, úgy, hogy a két társaságnak érdeklőzőségéből kifolyólag egy igazgatósága van, melynek működése mellett a gáz árának leszállítására az aradi közönség eddig hiába törekedett. A központi kezelés mellett olcsóbbá válik a termelés, fokozódik a jövedelmezőség, melyet a vállalat még a város rovására is akart növelni. A tavasszal ugyanis azt kérte, hogy a város egyezzen bele az aradi részvénytársaság 1872-ben kötött szerződésének a központi vállalatra történő átruházásába.

A közgyűlés elutasította a kérelmet, mert azt látta, hogy az átruházás engedélyezése esetén az új adótörvény intézkedése következtében a város kárt szenvedhet az által, ha az önálló üzletként szereplő légszeszgyár-vállalatot mint egy más üzlet fiókját jegyezik be. Az új adótörvény értelmében ugyanis, a nem az igazgatóság székhelyén működő vállalat adójából az igazgatóság székhelyén 20 százalékot, a vállalat fiókja illetékes adóhivatalánál pedig 80 százalékot számolnak el a vállalat adójából és így a város joggal aggódhatott amiatt, hogy a 20 százalékos adócsökkenés annál érzékenyebben érinti a város költségvetését, minél nagyobb fejlődést ér el a gázgyár.

A közgyűlést ezen a pénzügyi szemponton kívül az a közfelfogás is irányította, melyet a közönség számtalan panaszából ismert meg

Később meg is mondtam neki.

— Nézd kérlek: ennek a leánynak diploma van a kezében, amely legalább is felér egy huszezerforintos hozománnyal. Milyen büszkének, milyen önállóknak, a buta ficsurokkal menynyire nem törődönek kellene ennek a leánynak lenni, ha éreznék a saját értékét, diplomásvoltának büszke öntudatát. És látod, ez a leány ahelyett, hogy kinevetné, felfriccskálná ezeket a ficsurokat kacérkodik velük, fut utánuk, alkalmazkodik hozzájuk, mintha mindig csak a férjhezmenés járna az esze neki is, mint a hozománynélküli vagy kishozományu, négy polgárit vágzett, eladósorba került leánynak! Még különbséget sem tudok felfedezni közte és diplománélküli barátnői között. Nem látom a feminizmus elsavanyító hatását sem és — ami a nagyobb baj — nem látom azt, hogy önállósága, függetlensége felbátorítaná őt arra, hogy jogos büszkeséggel odamondja, vagy legalább viselkedésével értékre adja a férfiaknak: „Nézétek, nekem kenyér van a kezemben, én nem szaladgálok utánatok, én még tetszeni sem akarok nektek, hanem élek, mozgok és viselkedem úgy, ahogy nekem jól esik, válogatok közteket addig, amíg nekem tetszik és majd találom olyat, aki izlésemhez, lelkemhez hozzáillik, azzal kacérkodom, azt meghódítom és annak odaadom a kezemet”... Igen, ezt kerestem én a te diplomáslányodban és sajnos, úgy látom, éppen ezt nem találtam meg.

... A tanulmányozásoknak körülbelül ez volt a végső konkluziója, a részletekkel tehát

nem untatom Önöket. Valami olyasféle eredményre jutottunk, hogy a két diplomáskisasszonyunk nemcsak hogy el nem savanyodott a diplomás burok alatt, hanem ha lehet, még inkább női természet, még inkább csapongó, vidám, hol következetlen, hol meg a bogaraságig konzekvens és makacs volt, mint két másik barátnője

Cinikus barátomat, aki azonban bensőjében erős idealista, kissé lesújtotta ez az eredmény. Boszusan kedvetlenül bucsuzott el tőlem, és legyintett a kezével és így szólt:

— Oh, ezek a leányok igazán mind-mind egyfő mák!

Elkísértem a fürdő állomásáig és mikor a vicinális nagy nekikészülődés-k után eltűnt a gyönyörű alpesi dombok között, s én egyedül bandukoltam vissza a napsütéses, elhagyott országúton, félig komolyan, félig belső mosolygással gondoltam ezekre a rezignált szavakra. Próbáltam magamban védelembe venni a mi doktorkisasszonyainkat, amikor egyszerre valamelyik villa nyitott ablakából a szél egy darab papírost dobott az országútra. Ösztönszerű kíváncsiságból felvettem a papírt az utszélről. Levél volt és rajta öreges, kissé már reszketős betűkkel, lila íródaival állottak a következők:

Kedves jó leányom!

Negyedik hete már, hogy a fürdőben vagytok. Ugy gondoltam, ideje volna már hazajönni, hiszen eddig is igen sokba került a nyaralás. De azt írod,

hogy kinéztél magadnak egy igen tüchtig völégényjelöltet és így nem bánom, ha még egy-két hétig ott maradtok. Okos leány vagy, remélem tudni fogod, hogyan viselkedj. Ha szükséges, ird meg és leutazom.

Csókoi sokszor
édes apád.

U. i. Anyádnak külön írok

Ennyi volt a levél. Nem tudtam kitől jött, nem tudtam kinek ment, de úgy éreztem, mintha ezt a levelet éppen az én barátomnak küldte volna a szél. Mintha válasz akart volna lenni a mi sok kérdőjelünkre, a mi gyarló filozofálgatásunkra. Mintha védőbeszéd lett volna a leány mellett, a leányok mellett, akiknek az egész világ, az egész társadalom, a természetük, az apjuk, az anyjuk, mind azt prédikálják: férjhez menni, minél jobban, minél előbb férjhez menni!

... Talán nem is illik, hogy egy-két fürdőhelyi megfigyelésből, melyben szinte annyi a hozzágondolás, mint a valóság, általános következtetéseket, vagy pláne morális igazságokat vonjunk le. Lehet, hogy egy vagy két diplomás kisasszony nem típusa kollegánóknak, lehet, hogy a mi szemünk voltrosszul beállítva rövid tanulmányozáshoz. Én mégis azt hiszem, hogy ha csak némiképp is igaz az a konkluzió, amelyet barátom olyan keserűen, a minden

és amely a horribilis gázarak leszállítását hosszú idők óta hiába követeli.

Ma újból megkísérli szerencsését a gázgyár és ismételten a szerződés átruházási engedélyéhez akarja a közgyűlés beleegyezését megnyerni. Kérélmének lényege ugyanaz, mint volt a multkor, de ugyanazok a feltételek is, melyek fejében ezt az áldozatot a várostól kéri.

A közgyűlésnek igen könnyű feladata van ezzel, a város tetemes megkárosítását célzó kérelemmel szemben. *Következetesnek kell maradnia e kérdésben már egyszer elfoglalt álláspontjához és újból vissza kell utasítani a város egyenes megkárosítására vezető furcsa kérelmet.*

A tanács ma tartott ülésén már foglalkozott a beadvánnyal és kiadta véleményezés céljából a pénzügyi bizottságnak.

Lipóttól — Cleopoldig.

— Egy király kalandjai. —

A belga főváros tőszomszédságában, tündérszép palota káprázatos fényű termében, kábitó virágerdő közepette, halottra váltan pihen Lipót belga király. A modern Leard király, aki három leányát kegyetlenül elűzte messze idegenbe, hirdette, hogy megcsalták, megcsufolták apai érseiben, szégyent hoztak rá, tisztos nevére. A valóvá lett mesebeli öreg tündérkirály, akinek hosszú fehér szakállába ezernyi gödrös kacsó csimpaszkodott bele pajkos, szerelmes évődéssel ...

Unokája az okos, szinte üzletszerűen okos, józan, számító Lajos Fülöp francia királynak, aki trónjavesztésén is legelső sorban a pénzes tárcája után kapott. A trónját nem siratta, de a hosszú élet folyamán összefarácsolt milliók vesztén megszakadt volna a szíve ...

És fia annak a száz-köbúrgi Lipótnak, aki — mint a napoleoni nagy csaták hőse katonája — törhetlen hive volt a köztársasági eszmének, de amint Belgium trónjára hívták, olyan exkluzív méltósággal viselte új tisztjét, mintha egyenesen rászületett volna a monarcha-küldetésre.

(A király hasonmása.)

Voltak még egyéb érdekes rokonsági viszonylatok is. Párisban él egy öreg ember, szakasztott mása a megboldogult belga királynak. A természetes testvére. Akinek a sors mostoha intézéséből mi sem jutott a királyi hívságokból és be-

leány egyforma meg- és elítélésében fejezett ki, akkor igaz az a védőbeszéd is, amely abból az eldobott levélből szólott hozzánk. Önök, mélyen tisztelt hölgyeim, bizonyára olyanok, amilyenekké a természet, a társadalom s ebben a család nevelte Önöket. A természettel igazán nem lehet vitatkozni. A társadalommal — azzal szabad, de talán a Kőlcsey zsúr egy röpke felolvasása keretében nem igen lehet és nem is igen illik. Nem illik pláne akkor, mikor magunk is részesei vagyunk annak a társadalomnak, amely ilyenekké formálja a leányokat, amely lemosolygja az öregedő doktorkisasszonyokat és amely még csak elégedő alkalmat sem nyújt arra, hogy minden leány, ameddig párjára nem talál biztos helyről várhassa és ne siettesse annak megjelenését. Az bizonyos, hogy sok, igen sok része van a társadalomnak abban, hogy az átlagos leánytermészet ma olyanná lett, mint amilyen. De hogy ez a leánytermészet igazán olyan pesszimizmusra jogosítana fel, amilyen a moralista férfiszemek szokták nézni: azt már aligha lehet ilyen bizonyosan állítani. A kacérság, az ezzel járó könnyelmű, komolytalan viselkedés, híúság és következetlenség nincs oly nagy mértékben belerögződve az igazi leánytermészetbe, hogy azt egy tökéletesebb nevelési és főképp társadalmi rend ne tempíthatná addig, amíg abból csak leányos kedvesség, apró és nem is ellenszenves női szépség-hiba nem lesz. Erről a kedvességről pedig igazán nem kell új dicsőhimnuszokat zengeni: a szerelmes költők eléggé elkényeztettek már a nőket, akik közül ma talán még a legszer-

kellott érnie a királyi fivéréhez való külső hasonlatosság dicsőségével. Hosszu, ősz szakállá teljesen a Lipóté, még a Ferenc József-kabátjának szabását is Lipót testéről leste el a szabója. Szinte rossznyelvűsége vetemednék az ember, amint elnézi kedőjüket, mintha nemcsak az apjuk lett volna közös, hanem egy anya is szülte volna őket.

Tisztára a véletlenül mult, hogy a másik: a törvényes fivér került a fényes brüsszeli kastélyba. Aminthogy valószínűleg az ő uralkodása sem lett volna dicstelenebb, mint azé volt, aki a trónra legitim okokból tényleg elhivatott. Sőt nagyon is rászülethetett a trónra, az élete folyásából legalább ez a tanulság beszél hozzánk. De hogy király nem lehetett, hát léha dologkerülő vált belőle.

Aztán meg jókora humor is szorult beléje. Még ma is beszélnek Párisban arról a mulatságos csinyjéről, amelyvel megréftáta királyi testvérét és egyben bizonyosságát szolgáltatva annak is, hogy nem fogja fel tulságos tragikusan a szomorú végzetet, amely őt uralkodás helyett aszfaltok hivatásos taposására rendelte ki.

Még ma is mulatnak rajta Párisban ... Egy harmadrangu, párisi varietében mulatságos revue keretében kikkarizáltak Páris sokat és szívesen látott vendégét, a mulató belga királyt. A varietébe csak úgy dőlt a publikum, annál is inkább, mert a revue főszerepét, a belga királyt a — saját természetes fivére, I. Lipót belga király törvénytelen csemetéje személyesítette benne. Még csak nem is maszkirozta magát. Ugy, ahogy a párisi boulevardokon ödögött, feszelen közvelenséggel lépett a mulató deszkáira. Csak a járását kellett elváltoztatnia, mert a királyi testvér kissé sántított.

A közönség persze mesésen mulatott a rikitó hasonlatosságon. A publikumnak tulajdonképpen nagyon mindegy volt, hogy az igazi, vagy a fél-köbúrgit látja-e maga előtt. Fődolog, hogy a köztársasági polgár előtt hamisítatlan királyi sarj járja a bolondját. És a fél-Köbúrg tényleg nagy önfeláldozással mimelte szerepét.

Harapósabb bosszút alig is állhatott volna a természetes királyi sarj a törvényes leszármazotton. Bizonyára Lipót király se örült tulságosan a nyílt színen való perszifláznak, de volt benne annyi humor vagy okosság, hogy nem mutatta a bosszuságát.

nyebb is igényt tart legalább egy férfi sorsának irányítására. Még szép tőle, ha ennyivel megelégszik és nem akar egyszerre egész férfiháremet tartani magának. Ez a szultánkodási hajlam megnyilvánul már a leányban is, aki hódító mosolylyal bossztonozik végig egy bálát tiz fiatal emberrel és kísérteti magát a korzón egy egész testőrgárdával. Nagy veszedelem nem rejik ebben sem a nőkre, sem a férfiakra. A megszokás sok minden ellen megedzi a férfiszívet is, ami pedig a leányokat illeti, sokszor a csendesebbek veszedelmesebbek a hangosaknál és a kikapósaknál.

A Strindberg-féle nőgyűlölknek tehát nincsen igazuk. Tökéletes lányok — igaz — éppúgy aligha vannak, mint tökéletes házasságok. A lányok megítélése is olyan dolog, mint a nő-sülés. Ha nagyon sokáig választunk feleséget, végre is agglégények maradunk, de ha elzúruk azt, hogy a leány bal-arcán egy kis szépség-hiba, természetén egy kis javítanivaló van, vagy hogy évente egygyel több taft-szoknyát csináltat a kelleténél, akkor belevezethetünk a megelégedett házasság révébe. A minta-leányt nemcsak ma nem találjuk meg, de aligha lesz meg a tökéletesebb társadalmi és nevelési rend korában, amikor talán a női híúság, a kacér könny-lmőség és a ma még néha ellenszenves férjvadászat kedves finomsággá és öntudatos párkereséssé válik. De akkor ezek a hibák igazán nem lesznek olyan súlyosak, hogy elnézést ne érdemelnének a férfiaktól, akik jó maguk is rászorulnak az elnézésre és a megbocsátásra.

(Otthon és a külföldön.)

Az elhunyt belga király, amikor otthon volt, pedáns életmódot folytatott. Reggel öt órakor kelt fel s hétig államügyekkel foglalkozott, azután félórát szentelt a reggelizésnek, majd ismét munkához látott s csak délben állt fel az íróasztala mellől, hogy elköltse „kisebbik“ ebédjét. Ez az ebéd harmincnégy fogásos volt s a király rendesen nagy sietséggel és jóízűen falatozott tizenhétféle eledelből. Ezután látogatásokat fogadott, majd magánlevelezését végezte el. Félhat órakor volt a tulajdonképeni ebéd, melynek végeztével a király sétára indult s látogatóival beszélgetett. Este pont tiz órakor ágyba feküdt s a kezébe vette a „Times“-t, de rövid ideig tartó olvasás után elszunnyadt.

Ha külföldön tartózkodott, akkor már nem volt ilyen pontos az életrendje. Különösen Páris kedvelte, ahol zavartalanul tünhetett el a sokaságban. Habár három pompás vasuti kocsija volt, rendesen automobilon utazott. Automobilját francia sofförje, Mercel vezette, akit a párisiak tréfásan „Cocu“-nek neveztek... Ez a sofför, mint vérbeli köztársasági ember, nem sokat törődött gazdájának királyi voltával. Allandóan „citoyen“-nek „polgártár“-nak szólította a királyt. Párisban rendesen gyalogjárt s csak akkor ült be hirtelen bérkocsiba, ha észrevette, hogy megismerték és nagyobb kiváncsi tömeg követi.

Egy alkalommal a hoteljének hátsó ajtaján ment ki az utcára. Észrevette, hogy a hotel előtt nagy tömeg csődült össze. Megkérdezte valakitől, hogy miért gyűltek itt össze annyian.

— Lipót királyt várják.

— No, — mondotta a király hangosan — Lipót király valóban nem érdemes arra, hogy várakozzanak rá. Én jól ismerem őt s mondhatom, hogy én ugyan egy pillanatig sem törném magamat azért, hogy láthassam.

Ezzel mosolyogva indult tovább.

Ismeretes volt arról, hogy nagyon megbecsülte a pénz értékét és sohasem csinált rossz üzletet — csak egyszer. Egy képkiallításán megtetszett neki egy festmény, mely hazatérő juhnyáját ábrázolt. Megkérdezte a művésztől, hogy mennyiért adja el a képet?

— Fizesse meg, felség — felelte a művész — valamennyi festett juhmat azon az áron, amennyit egy egy eleven juhért kérnek most a vásárban.

A király nyomban megszámlálta a festett juhokat.

— Darabja ötven frank — mondotta. Összesen 600 frank.

Másnap megjelent nála a művész a festményével együtt.

— Felség, — mondotta — itt a kép, de engedje meg, hogy a juhnyáj végén levő fehér pontokra is figyelmeztessenem. A juhnyáj utolsó juha ott ballag messze a bokor mellett.

A király jobban megnézte a képet:

— Azok a fehér pontok is juhokat ábrázolnak? Hiszen akkor rengeteg juh van ezen a képen.

— Valamennyi fehér pont egy-egy juhot ábrázol a távolban.

— Becsületszavára mondja ezt?

— Becsületszavamra.

A király most már nem tehetett egyebet: összeszámlálta a fehér pontocskákat is és kifizetett a képért 50.000 frankot.

(A pazarló király)

Páratlan szép és drága otthont szerzett Lipót király Vaughan bárónénak, kivel régebben morgánatikus házasságra lépett. (Ő előtte Cleo de Merode francia táncosnővel volt viszonya és emiatt az ősz uralkodót Cleopoldnak gúnyolták.) Az otthon történelmi kastély a Seine-et Oise departement-

ban, a Balaincourtok egykori tulajdona. Kiseb Versaillesek lehetne mondani. Parkja kilencvenöt hektár; fal veszi körül, százados fák alkotják díszt, elragadóan szép ösvények szelik keresztül sűrűt. Az ember, ha belép, azt hinné, hogy Wattean-tájkép elevenedik meg előtte. Tavak, patakok, szökőkutak mindenütt. A belvederek, terraszok és márványerkélyek bűbajos kilátást kínálnak. Van ott Ámornak is egy kis temploma. Legalább annak itélné az ember meglehetősen pogányos külsejéről. Pedig valósággal oratórium. A kastély stílje a XVI. Lajos korabeli stílus és az empirestil keveréke. De azért nagyszabású az egész, méltó környezet egy király szerelméhez. Bann a kastélyban, történelmi emlékek szólnak a falakról. A legújabban XVI. Lajos-korabeli stílus ömlik el minden díszítvényen. Az első és második emelet kandelóiról a Balaincourt-ösök arcképei tekintenek alá. Minden fehér és gyöngyszínű. A nagy fogadóterem hat méter magas ablakjával, egy darab tölgyfából faragott hatalmas ajtóival, kő-kariatidokkal díszített gyönyörű kandelóiról méltó keretű szolgáltak azokhoz az ünnepélyekhez, melyeket az a hölgy adott, ki a kastély lakója volt. A kastély azért is nagyon kedves volt Lipót királynak, mert Párisból egy, Brüsszelből négy óra alatt lehet elérni automobilon. A Kongó-állam 1887. óta 114 millió frank kölcsönt vett fel. Ebből Lipót király 29 milliót Belgiumban való építkezésre és birtokvásárlásra fordított, maradt tehát rendelkezésére 85 millió. Kinában folytatott spekulációk révén nyert a király, mint a Kongó-állam uralkodója, 15 milliót, a Kongó-állam jövedelmeiből kapott 80 milliót. Különböző börtömanipulációk révén is nyert még tetemes pénzt, úgy, hogy a vagyont, melyhez Lipót király a Kongó-állam jövedelmei és kölcsönök révén utott, bátran 175 millió frankra lehet tenni. Kérdés, hová lett ez a sok pénz? Ha párisi ház- és délfraanciaországi birtokvásárlására, laekeni és ostendei építkezéseire s miegyébre ki is adott 20 vagy mondjuk 35 millió frankot, *mi lett a többi 140 millióból?* A királynak ezenkívül még három millió frank évi apamázsa is volt. Arra, hogy a király pénzt is rakott volna félre, gondolni sem lehet, mert a király egész pénzügyi és ajándékozási rendszerének csak az az egy célja volt, hogy ne maradjon utána örökség. Ezt azonban nem érthette el.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A „Turista Egyesület” jubiláris közgyűlése. Az „Aradi Turista Egyesület” jövő év január hó 5-én este 6 órakor tartja a „Gambrinus” nagytermében jubiláris közgyűlést, amely az egyesület tíz éves fenállásának megünneplésével lesz összekötve. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó és két tag kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére. 2. A választmány jelentése. 3. Pénztárnok jelentése. 4. Gazda jelentése. 5. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1909. évi zárszámadásról és az egyesület vagyoni állapotáról. 6. Az 1910. évi költségvetés megállapítása. 7. A tisztikar lemondása. 8. Az új tisztikar megválasztása. (Elnökség, igazgatóság, számvizsgáló-bizottság, központi és vidéki választmányi rendsz. tagjai.) 9. Esetleges indítványok, melyek azonban az alapszabályok 12. §. 9. pontja értelmében 3 nappal a közgyűlés előtt az elnöknek írásban bejelentendők. A közgyűlést társas estély követi, melyen a t. tagok, azok családtagjai és a tagok által bevezetett vendégek szívesen láttanak. Teríték ára 3 korona. Az estélyre jelentkezni lehet az egyesületi irodában (Vass-szálló) január hó 8-ig. Az elnökség.

(*) A Haladás-asztaltársaság folyó hó 19-én, vasárnap d. u. 8 órakor a Cserebogár-vendéglő helyiségében fogja felruházni azon iparos tanoncokat, a kik szorgalmuk és hűséges iparkodásuk által ezt kiérdemelték. Ez alkalomra tisztelettel meghívja az összes tagokat és jóbarátokat az elnökség.

Olcóbb lesz a kenyér.

A polgármester nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 18

Az Aradi Közlöny mai számában megírta, hogy a törvényhatóság a legkomolyabb formában foglalkozik a kenyérnek olcsóbbá tételével. A gazdasági szék utasítására Lócs Rezső gazdasági tanácsnok felkérte magához Staudt Miklós aradi pékmestert és vele a kenyérárak olcsóbbá tételére tárgyalásokat folytatott. Staudt ajánlatát ismertettük és jeleztük, hogy azzal a gazdasági szék hétfőn tartandó ülésén foglalkozik.

Jelezhetjük azonban azt is, hogy a gazdasági széknek már alkalma lesz több ajánlattal is foglalkoznia és a törvényhatóság elé olyan javaslatot terjeszthet, mely nemcsak olcsóbb kenyeret biztosít a széles néprétegeknek, hanem gondoskodhatik arról is, hogy az olcsóbb kenyér minőségileg is kifogástalan, egészséges, tiszta és főleg kellő tápláló erejű legyen.

Lócs tanácsnokot a mai nap folyamán több aradi pékmester kereste fel és neki részletes ajánlatot nyújtottak át, amely sokkal kedvezőbb feltételek mellett hajlandó a kenyér árának hatósági megállapítását magára nézve kötelező erejűnek elismerni. A gyulai kenyérgyár is kérdést intézett a tanácsnokhoz és a legkomolyabb alakban jelentette ki, hogy reflektál a „hatósági kenyérsütőde” cím elnyerésére és egyelőre még nem a nyilvánosság részére szánt ajánlatával meg is ismertette a tanácsnokot.

Az Aradi Közlöny munkatársa kérdést intézett Varjassy Lajos polgármesterhez és Lócs Rezső tanácsnokhoz az iránt, vajjon a kenyér, árak hatósági irányítását időszerűnek és megvalósíthatónak tartják-e.

Varjassy Lajos polgármester kijelentette, hogy a maga részéről a kenyér olcsóbbá tételét minden rendelkezésre álló eszközzel elősegítendőnek tartja.

— Minden élelmiszert, — ugymond — melynek nagy tömegek a fogyasztói, a hatóságnak kellene áralakulásában irányítania, vezetve attól az egyedül helyes szociális szemponttól, hogy a termelő és fogyasztó közti viszonyt, habár kereslet és kínálat befolyásolja is, mégis elfogulatlanabban és részrehajlatlanabban tudja megítélni az érdektelen hatóság, melynek ezenkívül kötelessége is a köz által rendelkezésére bocsátott erővel a kevésbé tehető néprétegek javára dolgozni. A hatósági huszák kérdésének tanulmányozásánál egy nagy nehézségre akadtam. A bevásárlás eszközlése majdnem leküzdhetetlen és ezért nem is tartom megoldhatónak még most a kérdést a mi viszonyaink közt. A hatósági kenyérsütőde azonban, mint azt az ajánlattézők tervezik, megvalósítható. A tanácsnak elsősorban azt kell tárgyilagosan elbírálnia, vajjon a mai buza és liszt árak mellett a kenyér árak tudnak-e csigázva. Az erre a kérdésre nyert feleletől függ a többi teendő.

Lócs Rezső gazdasági tanácsnok a következőképp nyilatkozott:

— A hatósági sütőde cím adományozása oly bonifikáció, amely, mint a már több oldalról hozzám érkezett ajánlatokból láttam, a termelőt versenyképessé teszi más mesterekkel szemben. A kérdés most már azon fordul meg, hogy egyéb városi kedvezményeket, mint kövezetvám és vízdíjat, továbbá adómentességet miért adjunk? Ha a pékek indokolatlanul tartják állandóan magasán a kenyér árát, akkor a városnak joga, sőt kötelessége konkurrenciát

teremtteni a legszükségesebb élelmi és tápláló cikk olcsóbbá tételére. Azonban a városnak nemcsak az árak redukálásának lehetőségét kell célul kitűznie, mikor egy ilyen nagy horderejű kérdés megoldásához fog. A kenyér olcsósága ugyanis két élő fegyver. Ha az olcsó kenyér rossz kenyér, akkor a hatóság bünt követne el azzal, hogy épen a legszegényebb néposztály egészségét dobna oda áldozatul a törvényhatóság cégre alatt. Ha azonban megtudjuk találni a módját annak, hogy egészséges, természetes módszerrel kelesztett és elg tápláló kenyeret tudunk teremteni olcsóbb áron, akkor a város támogatására méltán számíthat az a nagy tömeg, melynek háztartásában a kenyér a legnagyobb szerepet játsza. Érdektelen szakemberrel tárgyaltam e kérdésben, aki kijelentette, hogy nem a termelés mennyisége fogja olcsóbbá tenni a kenyeret, mert nem szabad elfelejteni, hogy az aradi kenyérfarusok erős versenyzője Pécska, mely hihetetlenül sok kenyeret ad el Aradon. A kenyeret olcsóbban csak az tudja adni, — mondotta emberem — a kit a város kedvezményekkel erősít. Ha tehát a tanács a törvényhatóságnak javaslatba fogja hozni, hogy a legkedvezőbb feltételek mellett vállalkozónak a város nyújtson kedvezményeket, akkor biztosítjuk a közönséget arról, hogy nemcsak olcsó, de jó kenyeret is fog kapni, érezzük e kérdés nagy jelentőségét és megoldásához komolyan hozzá is látunk.

Bűnös házastársak.

Egy érdekes válópör ítélete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 18

Különös válópör foglalkoztatta ma az aradi királyi törvényszéket. Molnár Julianna válópör iránt pert indított férje Nagy Gyula aradi iparos ellen. Előadta panaszában, hogy férje megátalkodott erkölcstelen életet folytat, F. Gy. né volt szegedi lakossal több ízben megszállt egyik aradi szállóban, a hol F. Gy. né felesége gyanánt jelentette be. Ezenkívül tanukat jelentett be annak igazolására, hogy férje éjszakánként gyakran együtt volt látható ezzel a nővel, aki később pedig házvezetőnője is lett.

A férj a válópörben tagadta azt, hogy házvezetőnőjével viszonya volna. Hivatkozott előrehaladott korára, ami ezt a feltevést teljesen kizárja. Egyben viszonykeresetet indított felesége ellen és kérte a maga részéről is a házassági kötelék felbontását amiatt, mert neje minden ok nélkül távozott el a házból és még együtt élésük alatt is éjszakánként elkülönítette magát férjétől, a mi által hitvestársi kötelességét megszegte.

A kihallgatott tanúk mindkét házaspár előadását igazolták és ez alapon a királyi törvényszék érdekes ítéletet hozott ebben az ügyben. A bíróság helyt adott ugyan az asszony keresetének és felbontotta a házasságot, mert bizonyítottan látta, hogy a férj száradékos magaviselete által a házastársi kötelességet súlyosan megsértette, de helyt adott a férj viszonykeresetének is, mert az asszony nem tudott olyan okot felhozni, amely indokolta volna, hogy miért hagyta el férjét és ma Nagy Gyuláné beismerte, hogy még házassági együttélésük alatt is már egy éven keresztül elkülönítette magát férjétől.

A törvényszék a házasságot mindkét fél hibájából bontotta fel, mindkét felet vétkesnek mondotta ki és az asszonyt nőtartási igényével is elutasította.

Amiről beszélnek.

Két pár harisnyakötő . . .

Arad a válóperek klasszikus hazája. Nem látuk ugyan a statisztikának erre vonatkozó adatait, de nincs is szükség erre. Egész éven át annyit suttognak az emberek, annyiról beszélnek és annyiszor zörög a haraszt, hogy ezekből a jelekből kétségtelenül megállapítható, hogy a vidéki városok között mi állunk az első helyen a balul sikerült „szerelmi” házasságok tekintetében. Az asszonyok teszik-e ezt, vagy a férfiak, vagy tán mind a ketten együttvéve, ezt egy szempillantás alatt nem lehet eldönteni, de tény, hogy majd minden hétre akad egy-egy téma, amelyről a zsurkon cseveghetnek.

A legujabb botrány szenvedő hőse egy aradi kereskedő, akiről mindenki tudja, hogy nem szerelemből vette el a feleségét. A csinos ifju megtetszett a leánynak és minthogy az üzleti viszonyok nem voltak éppen a legkedvezőbbek, a kereskedő hallgatott hitelezőinek jóakaratu tanácsaira és nőül vette a széppéznü, de bájokban annál szegényebb hajadont. Azt gondolta magában, hogy a házastársi kötelék nem lesz gátló akadály arra, hogy ezentúl is úgy üzze játékaikat, mint eddig. A feleségével majd csak könnyen elbánnik.

A dolgok azonban nem egészen így alakultak. A menyecske, aki a jegyesség alatt egy szende és félénk volt, mint a mesébéli Genováva, az esküvő után a sarkára állott és rövid idő múlva az ő kezébe került a kormányrud. A férfi eléinte ellenkezni próbált ugyan, de hasztalan: az összeköztetésekben ő húzta a rövidebbet. Végül is „az okosabb enged” fölkiáltással félreállott az utból és alávettette magát felesége ónagysága rendelkezéseinek. Ezzel aztán elérte azt, hogy minden héten egy estére kimenőt kapott a legénykompániája meglátogatására. „Mint a sebzett szarvas, kit vadász sérte nyíllal”, úgy futott a férj ezeken az estéken egy elhagyott sötét mellékutóba, annak is egyik csöndes, elrejtett házába, ahol nyúlást és kárpótlást nyert egész heti szenvedéséért. A kárpótlást a sanyargatott férfinak egy bájos hölgy nyújtotta, akit a kóróról sokan ismernek. Ez különben mellékes. A fő az, hogy a házaspár példás egyetértésben élt egészen 1909. december tizenharmadikáig. December tizenharmadikán azonban minden megváltozott.

December tizenharmadikára esett a férj születésnapja. Ó bizonyára megfélekedezett róla, de nem így az asszonyka, aki nagyon meg volt elégedve férjürelle és megakart lepni ajándékkal. De mi legyen az? Szép legyen, hasznos, olcsó és olyan legyen, hogy a férj, ha látja, mindig gondoljon reá. Sokáig töprengett az asszonyka, végül rájött, mi legyen az ajándék. Fog venni neki egy pár szép selyem harisnyakötőt. A mostani ügyis kopott és régi. Az eszmét tett követte és titokban elkészült egy pár gyönyörű szép sárga selyem harisnyakötő.

December tizenkettedike éppen összeesett a férj heti kimenőjével. Az asszonyka igen örült ennek. Másnap az ura későbbben szokott felkelni, így hát lesz ideje a harisnyakötő elhelyezésére.

Ugy is történt. A férj december tizenkettedikén este eltávozott és csak tizenharmadikán érkezett haza, Fáradian ledől és édesdeden horkolni kezdett. Édes szenderegéséből harsány női hang és nem éppen gyöngéd rázogatók riasztották fel.

— Ember, te ember, hogy került hozzád ez a harisnyakötő?!

A mi emberünk felnyitotta a szemét és kábultan nézett maga né. Előtte állt a felesége piros arccal és villámzó szemekkel és az orra alá tartotta a harisnyáját, amelyről egy pár gyönyörű vörös selyem harisnyakötő lógott le.

A kereskedő hebegni kezdett.

— Micsoda harisnyakötő! Igazán . . . nem tudom . . .

— Nem tudod? Majd adok én neked, gazember. Rögtön megmondd annak a nőnek a nevét. Oh te aljas ember! Hát megcsalsz a hátam mögött! No de ezt megkeserülöd!

Igy szólt a kardos menyecske és lecsapva a meglepetésnek készült sárgaselyem harisnyakötőt, eltávozott. Egyenesen hazament a mamájához, aztán együtt az ügyvédjéhez és megindította a férj ellen a válóper. Hogyan fog ez a válóper végződni, azt nem tudni. De tény, hogy a férj azóta elkeseredetten jár-ke fel-alá és átkozza mindazokat, akik a női gyöngédséget és figyelmeséget kitalálták. Azután betért egy divatkereskedésbe és vett magának egy pár fekete — cérna harisnyakötőt.

Lipót király a ravatalon.

Az elhunyt ősz belga király ravatalon fekszik a laekeni kastélyban. A temetés, amelyre már megtörténtek az előintézkedések, valószínűleg szerdán megy végbe. Lipót király halála kiegyenlíti ama sajnálatos ellentétet, amelyeket Brüsszelben élő családja és Magyarországon lakó két leánya között támadtak. Lujza hercegnő már utban van Brüsszel felé, miután testvérétől, Alberttól olyan értelmű táviratot kapott, hogy a végtisztességen rangjának megfelelő helyet foglalhat el. A temetés elől Lipót morganatikus felesége, Vaughan bárónő Párisba utazott, miután diszkrétan tudomására adták, hogy kiutasítják a belga fővárosból, ha csöndben el nem távozik.

Mai távirataink ezek:

Lipót leányai.

Brüsszelből táviratozzák: Lujza hercegnő Albert királyhoz intézett sürgönyében ama reményének ad kifejezést, hogy az elhunyt király ravatalánál az ellentétek elsimulnak. Lujza hercegnő, hir szerint, hosszabb ideig szándékozik Brüsszelben tartózkodni. Onnan Párisba utazik, ahol Mattasich-Keglevich megvárja.

Budapestről jelenti tudósítónk: Lujza hercegnő tegnap éjjel Brüsszelből sürgönyt kapott, melyben az udvarnagyi hivatal tudatja vele, hogy a hercegnő a temetési szertartáson közvetlenül a királyi pár után követheti a korporsót. A hercegnő Visontai Soma dr. ügyvédje után köszönetét fejezte ki a magyar sajtónak eddigi támogatásáért.

Budapestről jelenti: Lujza hercegnő ma hajnalban az expressz vonattal Brüsszelbe utazott. A hercegnő 48 darab podgyászt vitt magával. A podgyászért Brüsszelig 2400 frankot fizetett. A hercegnő holnap reggel érkezik Brüsszelbe.

Brüsszelből jelenti: A királyi család a legnagyobb előzékenységgel és szívélyességgel fogja fogadni Lujzát. A flandriai grófnő, aki Lujzának nagy jóakarója, keresztülvitte, hogy a hercegnőt ne tekintsek a családra nézve elvesztett leánynak, hanem nyujtsanak neki módot, hogy mint teljesen egyenjogu családtag vehessen részt a temetésen. Egy öreg tábornok, aki Lujza régi bizalmasa, elébe utazott. Csak arról van még szó, hogy a hercegnő kíséretét ne hozza magával; ha ezt teljesíti, része lesz a királyi családot megillető díszben. Laekenben fog lakni és diszkisérte adnak mellé. Mattasich Párisban fogja megvárni.

Brüsszelből táviratozzák: A pápai nuncius

ma Rómából sürgönyt kapott, melyben meghagyja neki a pápa, hogy működék közre az új királyi pár és Lónyay grófnő kibékülésén.

Brüsszelből táviratozzák: Lujza hercegnő csak holnap érkezik meg Belgiumba. Albert belga király a határig egy külön vasuti kocsit küldött a hercegnő elé, akit az elhunyt király adjutánsa és az elhunyt királyné udvarhölgye fognak ott üdvözölni. Lujza hercegnőt a királyi család összes tagjai meg fogják látogatni a Belveder-pavillonban, ahol fényes lakosztályt rendeztek be az elhunyt király legidősebb leánya számára.

Temetés és végrendekezés.

Brüsszelből jelenti: Az igazságügyminiszter államtitkárával együtt tegnap délután megjelent a laekeni kastélyban és elkészítették a haláleset felvételt. A király temetése szerdán lesz. A halottat Brüsszelbe viszik és ott teszik ravatalra. A politikai végrendelet iránt nagy az érdeklődés, csak annyit tudnak róla, hogy vastag brosurá. A végrendelet vagyoni részét a király sajátkezüleg írta. Általánosan feltűnt, hogy az orvosok nem tudják megállapítani a betegséget, melyben a király meghalt.

Oroszvárról táviratozzák: Lónyay Elemér gróf, Lipót király halálhírével egyidejűleg közhöz kapta Albert belga királynak meghívóját is a temetésre. Lónyay gróf a meghívás folytán Brüsszelbe utazott, hogy részt vegyen a gyászszertartási ünnepélyen.

Az elhunyt király felesége.

Brüsszelből jelenti: A kormány utasítására a rendőrség kiutasító végzést bocsátott ki Vaughan bárónő ellen, de a pápai nuncius közbelépése folytán nem hajthatták végre, mert a bárónő ma reggel nyolc órakor elutazott Párisba, ahova délben érkezett meg. A minisztertanács tegnap határozta el a kiutasítást, de egyuttal bizalmasan felhívta a bárónőt, hogy távozzék el önként, ha nem akarja magát kitenni a kiutasítás veszélyének.

A gyász.

Bécsből táviratozzák: Ófelsége II. Lipót belga király elhunyt alkalmából husz napig tartó mély gyászt rendeltek el az udvar részére.

A hétfői ülés. A képviselőház hétfőn ülést tart. Gál Sándor elnök és Rakovszky alelnök bemutatkozó kihallgatására mennek a királyhoz és így az ülésen Návay Lajos fog elnökölni. Ezen az ülésen folytatni fogják a vitát az indemnitásnak a pénzügyi bizottság elé való terjesztéséről.

A Reichsrath nyolcvan óras ülése.

Bécsből táviratozzák: Stanek képviselő 6 órakor fejezte be beszédét, mire a sürgősséget elvetették. Dürich képviselő indokolja sürgősségi indítványát az ipartörvény módosítása dolgában. A karzat beavatkozása ellen fordul és azt mondja, hogy Kramarz indítványa bizonyítja, hogy ők komolyan akarnak dolgozni. A délutáni ülésen az összes sürgősségi indítványokat elvetették és megkezdték a Kramarz-féle javaslat tárgyalását.

Bécsből táviratozzák: A több mint 80 órán át tartott ülés ma hajnalban valószínűleg véget fog érni. Egyelőre — lapunk zártakor — az ülés még tart. Tárgyalás alatt van az a sürgősségi javaslat, amely a házszabályrevíziót tartalmazza. Érdekes, hogy ez ellen nem az obstruálók, hanem a német pártok beszélnek, amelyek a jövőre nézve sérelmesnek tartják. Az ülés hajnalban véget fog érni.

KULISSZATITKOK.

Leövey kalandja egy amerikai szépséggel.
A nagy kalap.

Leövey Leó, aki legfeljebb Zomborból, az édesatyjától szokott így karácsony táján csomagot kapni, ma nagyon megvolt lepődve, amidőn a postás a Cigánybáró próbája közben egy kis postacsomagot kézbesített neki — Bécsből. Egy ideig zavartan forgatta kezében a csinos postaküldeményt. Nem merte felbontani, mert a kassai pokolgép merénylet óta félt a csomagot kibontani. A színészek kíváncsian seregltek Leövey felé, aki így morfondírozott:

— Ha ez a csomag Bécsből jön, úgy csak pokolgép lehet benne. Bizonyosan Treumann kollégám küldi, aki irigyeli nagyváradi szerződésemet és elakar pusztítani.

— Adjátok ide azt a csomagot — szolt Zöldi, a basszista, nekem nincs veszíteni valóm, én fel merem bontani.

A csomagot minden katasztrófa nélkül sikerült felbontani. Egy gyönyörű ezüst cigarettatárca volt benne, ezzel a bevesséssel:

Leövey Leónak, a legkedvesebb messenger boy-nak — Schwáb Richárdné.

A dolog még rejtélyesebb kezdett lenni. A kérdőjelek egész tömege szegződött Leövey-re, aki büszke mosolylyal vágta zsebre az értékes tárgyat.

— Ugy-e — szolt sunnyi arccal, — most tudni szeretnék ennek a históriának történetét? Hát elmondom:

— Néhány héttel ezelőtt az elvált asszony főpróbája közben kimentem hálókocsi ellenőri uniformisban a színház hátsó bejáratához, hogy amíg jelenésemre kerül a sor, egy cigarettát elszívjak. Egyszerre hozzám lép egy feltűnően elegáns hölgy, aki se szó, se beszéd, a markomba nyom egy csomagot.

— Hozza! — szolt reám ellentmondást nem tűrő hangon.

— De kérem...
— Na disputáljon annyit, nálunk Amerikában egy messenger boy nem beszél, hanem végzi, amivel megbízzák. Jöjjön!

— Láttam, — folytatta Leövey — hogy a hölgyet megtévesztette uniformisom s messenger boy-nak nézett. Belementem a tréfába és megfélemlítve kötelességemről, kezembe vettem a csomagot és vele mentem. A hölgy üzletekbe ment vásárolni. Megfordultunk Pick Ernő, Guttmann és Berger, Bársony Andor üzletében, Hanzu Nesztor droguerájában. A csomagok egyre szaporodtak, úgy, hogy már izzadtam, mint a sivatag hajója.

— Haza megyünk, — mondotta egyszerre a hölgy katonás rövidséggel. A Központi szálló első emeletén lakott.

— Kérem, — szolt amint a csomagokat leraktam, — Budapesten a messenger boy-nak minden 10 percre 30 fillér jár. On fél óráig volt velem, járna önnek 90 fillér. De mivel Amerikában jobban fizetik a szolgálatot, fogja, itt van három korona.

— Pardon madám, — szoltam én. Engedje meg, hogy bemutatkozzam. Én lövöl Leövey Leó, szabócsvármegyei földbirtokos, okleveles polgári iskolai tanár, jelenleg az aradi Nemzeti Színház tagja vagyok, ma este az elvált asszonyban Scrop hálókocsi-ellenőr szerepét játszom, azért vagyok ebben a dresszben.

— Pardon uram, — válaszolt a hölgy, nekem is be kell mutatkozzom. Én is elvált asszony vagyok: Schwáb Richard newyorki gyáros volt felesége, aki magyarországi rokonaim látogatására jöttem ide. Parancsoljon helyet foglalni.

A továbbiakra — mondotta Leövey titokzatos mosolylyal — vessünk fátyolt. Amint látjátok, nemcsak jó barátságot kötöttünk, de ime, mint messenger boy is megkaptam jutalmamat.

Kulesár uram, a színház ügybuzgó gazdája sok jó tulajdonsága mellett arról is nevezetes, hogy az ő fejének van a társulatnál a legnagyobb térmértéke, lévén neki ugynevezett 49-es számú feje. E miatt azután a kereskedőkkel gyűlik meg a baja, mikor kalapot vásárol, mert sehol sem talál megfelelő nagyságot. A minap bevették egy üzletbe kalapot venni.

Keresnek, kutatnak a segédek, felforgatnak minden skatulyát, de egyik kalap sem pászol Kulesár fejére, mind kicsiny.

— A raktárban, a leghátsó sarokban kell lenni egy megfelelő nagyságu kalapnak — mondotta a főnök, — kérem, keressék azt meg.

Előhozzák a kalapot és csakugyan pászol. Kulesár tündöklő arccal fizet ki érte 10 koronát, még csak nem is alkuszik. Ezután odafordul a kereskedőhöz és gunyosan szol:

— Látja apám, milyen rossz üzletember maga. Nem tudja kihasználni a helyzetet. Ha husz koronát kért volna a kalapért, azt is megadtam volna.

— Kulesár édes, — válaszolt mosolyogva a kereskedő, — maga nagyon naiv fiu. Ha három koronát ígért volna, annyiért is odaadtam volna a kalapot, mivel úgy sem tudnám senki-nek eladni. Hol találnék én még egy ilyen fej-et ehhez a kalaphoz? Z-r.

Két királyi megbizott.

Lukács László és Khuen-Héderváry missziója.

Távíratilag tudósítás.

Arad, december 18

Lukács László és Khuen-Héderváry Károly gróf mai kihallgatása végre jelentős fordulatot hozott a válságba. A két hatvanhetes politikns ma este, mint *homo regius* érkezett Bécsből Budapestre, hogy itt tárgyalásokat kezdjen a válság végleges megoldásában. Az első audiencia ma Khuen-Héderváryé volt. Hosszu kihallgatása után már maga a gróf is kijelentette, hogy ő és Lukács megbízást kapnak a királytól, de hogy milyen célra, arról nem igen akart nyilatkozni. Lukács László, aki Khuen-Héderváry után ment a királyhoz, még inkább tartózkodó volt. Annyi azonban bizonyos, hogy a két politikus mint *homo regius*, már holnap megkezdik a tárgyalásokat. E tárgyalások elsősorban egy Lukács-kormány alakítására irányulnak, valószínűleg a Justh-párt támogatásával. Ha ez — amint valószínű — nem sikerül, Khuen-Héderváry de-zignálása és a parlamenten kívüli kormányalakítás következik be.

A mai nap nevezetes eseményeiről itt következik tudósításunk:

Khuen-Héderváry kihallgatása.

Bécsből jelentik: Khuen-Héderváry Károly gróf ma délelőtt tizenegy órakor jelent meg, másodszor a király előtt. Kihallgatása másfél óráig tartott. Az audiencia eredményéről illetékes helyről a következő információt kapta a félhivatalos Budapesti Tudósító:

„Khuen-Héderváry audienciáján semmiféle irányban nem történt döntés. Valószínű, hogy a király Lukács László audienciája után minden bizonynyal dönteni fog. Lukács déli egy órára kapott meghívást a királyhoz.”

Khuen-Héderváry kihallgatása után Lukács Lászlóval tanácskozott, aki egy órakor ment audienciára. A gróf kihallgatása után az ujságírók előtt így nyilatkozott:

— Kihallgatásomon nem történt döntés, de azt hiszem, Lukács kihallgatásán ez meg fog történni. Ha megbízást kapunk a királytól, Budapesten érintkezésbe lépünk a politikusokkal, hogy esetleg misszióink kilátásairól informáljuk magunkat.

— A mai kihallgatás mit eredményezett? kérdezte egy ujságíró.

— Még nem érett meg a meggy — válaszolta mosolyogva Khuen-Héderváry. Dél-

után Lukácssal együtt visszautazunk Budapestre, ahol mindketten tárgyalni fogunk.

— Formális megbízatása van-e Excellenciádnak?

— Erről még korai beszélni. Mindketten Budapestre utazunk és mindketten tárgyalunk.

— Visszajön azután Bécsbe Excellenciád? — kérdezte az ujságíró.

— Nem tudom. Ez attól függ, mit hozunk magunkkal Budapestről.

— De visznek-e valamit?

— Erről még korai beszélni.

— Kegyelmes uram, mondta az ujságíró, az a hír, hogy Justh Gyula audienciára megy Bécsbe.

— Erről nem tudok. Talán korai dolog, de azért e miatt ne tessék megcáfolni. Ami meghívásunk is nagyon váratlanul jött.

— Mi az impressziója Excellenciádnak? Kegyelmes uramat de-zignálják-e vagy Lukácsot?

— Nem.

— Tehát megbízatás?

— Igen. Valamiféle formában, de ez a forma még nem biztos.

— Talán arról a harmadikról van szó, akit rezervában tartanak?

— Senki sincs elrejtve a kaszniban. De ha mindenképen harmadik kell, mi bizony nem lennénk akadály.

Tehát mint *homo regius* megy Excellenciád Budapestre.

— Igen, vagyis inkább, mivel ketten vagyunk, mint *homines regii* megyünk Budapestre.

Lukács László audienciája.

Lukács László a Khuen-Héderváryval folytatott tanácskozás után pontban egy órakor ment audienciára. Az audiencia háromnegyed óra hosszat tartott. Két órakor már lakásán volt, átöltözött és Khuen-Héderváryhoz ment. Meglehetősen levertnek látszott és ellentétben Khuen-Héderváryval, csak röviden nyilatkozott.

— Audienciám — ugymond az ujságíróknak — háromnegyed óra hosszat tartott. A felséggel újra és újra megtárgyaltuk a helyzetet és én ismételtén a legnagyobb részletességgel informáltam az uralkodót. A király nem döntött, a döntést fenntartotta magának. Ma délután hazautazunk és Budapesten várom be őfelsége további rendelkezéseit.

Justh Gyula Lukács megbízatásáról.

A képviselőház mai ülése közben a folyosón közölték Justh Gyulával, hogy Lukács László megbízatással jön Budapestre.

— Nehát — mondotta erre Justh — ez betetőzése mindennek. Mig itt előttünk egy lemondott kormány vívódik és indemnitást kért, Bécsben kineveznek új kormányt mögöttük, tudtuk nélkül. Megérdemlik sorsukat. El lehetnek készülve, hogy még külön dolgokban is lesz részük.

Megkezdődnek a tárgyalások.

Éjjel jelenti fővárosi tudósítónk:

Lukács László és Khuen-Héderváry Károly gróf ma este visszaérkeztek Budapestre. A királyi megbizottak valószínűleg már holnap megkezdik a tárgyalásokat és pedig nemcsak a Justh-párt vezetőivel, hanem általában azokkal a politikai személyiségekkel, akiknek a válság megoldásában szerepük lehet. Tekintettel az év végére, e tárgyalások igen gyors mederben fognak folyni és így már csak napok kérdése, hogy végleges döntés történjék.

Megbízható helyről nyert értesülés szerint Lukács és Khuen-Héderváry megbízatásukat

együttesen kapták, de abban az esetben, ha egyiknek, vagy másiknak lehetővé válik a kabinetalakítás akár valamely többség megszerzése útján, akár egyes pártokkal való egyezés segélyével, akkor csak egyikük venne részt a kabinetben. Előtérben jelenleg Lukács László áll, aki elsősorban a Justh-párttal fog tárgyalni. A Lukács-Justh kombináció megvalósulása attól függ, hogy milyen mértékben hajlandó a Justh-párt követeléseit mérsekelni. Lukács nem fog megállapított előterjesztéseket tenni Justh-nak, hanem ellenkezőleg, ő fogja kérni Justh-proponcióit. A Justh-párt kormányképessége mellett ma talán csak a katonai kérdésben és a választóreform ügyében elfoglalt álláspontja szól, nehézség a bankkérdésnél van, mert e téren bizonyos, hogy Lukács sem jön nagyobb engedelmekkel. Épen ezért foglalkoztak már azzal is, hogy mi történjék Lukács tervének sikertelensége esetén. Ekkor kerül előtérbe Khuen Héderváry Károly gróf alakja, aki más irányban folytatna tárgyalásokat. Elsősorban megpróbálna a parlamentben többséget kapni csupán arra, hogy a fontos belügyi kérdéseket elintézzék, ha pedig ez nem volna lehetséges, következne a Ház feloszlata és a közeli választás.

Kettős megbízatás?

A „Neue Freie Presse“ mai esti lapja az audienciák eredményéről ezeket írja:

Ez idő szerint Lukács megbízatása áll homlokterében. De ez a megbízatás egyelőre csak arra szorítkozhatik, hogy Budapesten a politikai körökkel előkészítő tanácskozást folytasson. Khuen-Héderváry támogatni fogja őt ebben a megbízatásában. Ezek a tanácskozások még nem lesznek hivatalos vagy kötelező természetűek, ma még ezek anyagát sem lehet megállapítani. A tanácskozásokat mindenesetre olyan irányba akarják terelni, hogy azok alapján egy Lukács kabinet megalakítása legyen lehetséges. Ebben a kormányban Khuen-Héderváry is tárcát vállalna. Elsősorban azonban Lukács feladata, hogy megfelelő alapot találjon a kibontakozásra. Ma még azonban egyikük sem designált miniszterelnök.

MULATSÁGOK.

(=) Gazdabál Aradon. Most kaptuk kézhez az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnek a gazdabálra vonatkozó izléses meghívóját, amelyet az egyesület január hó 5-én, Aradon a „Fehér Kereszt“-szálloda termeiben fog rendezni. Ez lesz tehát az ideai farsangnak az első elite bálja, amely már előre is igen szép sikerű és fényes mulatságnak ígérkezik, s összpontosítani fogja Arad és a szomszédos vármegyék egész birtokos osztályát. Különös érdekességet kölcsönöz pedig ezen táncmulatságnak az, hogy értesülésük szerint több előkelő ur családának felszolgált fiatal leánytagjai ez alkalommal lesznek első ízben a nagy nyilvánosság előtt bemutatva. A bál rendezésége serényen munkálkodik, s minden lehető elkövet arra nézve, hogy a bál minden tekintetben jól sikerüljön, s ez uton is kéri, hogy mindazok, akik a bálon való megjelenésre igényt tartanak, a meghívót esetleg tévedésből nem kapnak volna, hogy e végett a gazdasági egyesület vezetőségéhez fordulni sziveskedjenek.

(=) Az aradi polgári jótékony négyzet f. hó 8-án tartott teája alkalmából a következő adományok folytak be felülvezetések címén: dr. Barabás Béláné 20, Neuman Alfrédné 20, Neuman Dánielné 20, Virág Lajosné 20, Andrányi Károlyné 17, Justh Gyula 17, Purgly Lajosné 17, Purgly Emil 14, Purgly János 14, br. Bánhidny Antalné 10, Fábrián Lajosné 10, Justh Gyuláné 10, Purgly János 10, Purgly László és neje 10, Steiner Ferencné 10, N. N. 10, gr. Bréda Viktorné 7, Éles Ármáné 7, Kintzig Jánosné 7, Lakatos Ottó dr. 7, Darányi Jánosné 6, dr. Robitzek Ágostné 6, öz. Kabdebó Béláné 5, Tóthóssy Gézáné 5, Baross Ferenc dr. 4, Szent-Antal nevében 4, Kabdebó Jánosné 3, Simó Károly 3, öz. Hudetz Ferencné 2, Keller Izsóné 2, Széchenyi Kázmérné 2, öz. Vásárhelyi Lászlóné 2, N. N. 2, Kirnbauer

1 korona, összesen 305 korona. Midőn a nemes szívü adakozóknak köszönetünket fejezzük ki, nem mulasztjuk el, hogy köszönetet ne mondjunk Stancz Jánosné, Keresztes Arzenné, Wagner Józsefné, Junga Margit, Kondor Anna, Bökényi Ella urnóknak és Richter János urnak a tombola, Bokor Alajos, Wagner József, Keresztes Arzén, Páreán János és Szathmáry István uraknak a pénztári teendők körül kifejtett fáradozásukért, Zellner Sándor karmester urnak a zene vezetése, a villamosági részvénytársaságnak a kedvezményes világitás, Bloch H. urnak a hirdetések, Vojtek és Weisz uraknak az asztalkendők, Szabó Albert urnak pedig a kölcsönadott edények díjtalan adományozásáért. Öz. Purgly Lajosné s. k. fővéd-asszony, Darányi Jánosné s. k. títár. 4779

Pusztító gázrobbanás.

Két halott.

Távirati tudósítás.

Arad, december 13.

Az éjjel — mint Kassáról jelentik — kevéssel fél 1 óra után hatalmas dördülés hangzott el Kassán. Az alsóvárosban azt hitték, hogy földrengés pusztít. A Fazekas-utca 1. sz. Bilek-féle házban gázrobbanás történt. A hosszú földszintes ház utcai frontját Schmied Mihály posta- és táviratfőtiszt lakja. A pincehelyiségben az 1. sz. lakásban Futankó Jánosné házmesterné és ennek első férjétől származó Vojvoda Ilona nevű leánya lakott, míg a 2. lakást a 23. sz. hordár birta.

Az esetről értesítették a rendőrséget és a tűzoltóságot, mely rögtön kivonult a helyszínére, ahol a közönség részéről már sokan hozzáálltak a mentéshez. A házhoz azonban nehéz volt hozzáférni, mert tartani lehetett újabb robbanástól és a falakból előtörő lángnyelvek az utat teljesen elzárták. Végre sikerült néhány embernek az ablakon keresztül behatolva, Schmied Mihály postafőtiszt leányát és Hatala Ilona eselédleányt kimenteni és azután a szemben levő Otthon-szállóban elhelyezni. A tűzoltóság nagy erőfeszítéssel csak arra szorítkozhatott, hogy a mellette és szemben levő házakat megmentse, a gáz elzárásra pedig a gázgyár több munkást és egy vezető mérnököt rendelt ki, akiknek 60 kivezényelt katona segédkezett. Az általános zürzavar csillapulával észrevették, hogy a házmesterné és leánya még a pincelakásban vannak. Erre több tűzoltó csátányokkal próbálta megközelíteni a pincelakást, melynek bejárata egy beomlott kőfallal volt elzárva. Nehéz munka után sikerült behatolni a házmesteri lakba, melynek első helyisége alacsony mosókonyha, ettől jobbra volt a lakószoba. A lakószoba egy égyében feküdtek egymás mellett Futankóné és leánya. Mindkettőjüket a kijárástól elzárta a lehullott törmelék. Mire a tűzoltóknak sikerült anyát és leányát a szabad ég alá hozni, a házmesterné már halott volt, megfojtotta a szobában összegyűlt füst és gáz. Leánya még élt ugyan, de fél óra múlva az is kiszorult.

A Fazekas-utcának az a része, ahol a robbanás történt, rémes látványt nyújt. A falak meg vannak repedezve. A szemben levő és a mellette levő házak ablakai be vannak zúzva. A szemközti levő Otthon szállónak a vasredőnyeit teljesen összegyűrte a robbanás. A hatóság elrendelte a házbeliek kilakoltatását, mert a ház annyira megrongálódott, hogy az összedőléstől lehet tartani.

Érdekes, hogy a házban, ahol a robbanás történt, a gáz egyáltalában minos bevezetve. A szakértők úgy magyarázzák a dolgokat, hogy az utcai gázvezető cső megrepedt és ennek következtében a föld alatt beszivárgott a gáz a házba és itt egy gyufa meggyújtása következtében állhatott elő a katasztrófa.

A mentőmunkálatokban saját életük kockáztatásával különösen Pili József hadnagy, kezelőtiszt, Vorz szekerészörmeister és Fried Samu kiadóhivatali tisztviselő vettek részt.

Éjjel azt jelentik, hogy a robbanás okát nem tudta megállapítani a hatóság.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal Svihokok, opera, este: Cigánybaró, operett. A bérlet. Hétfő: Taifun, szimf. (B bérlet.) Kedd: Cassanova, operett, Nyáray Antal felléptével. (C bérlet.) Szerda: Színészvér, operett, Nyáray Antal felléptével. (A bérlet.) Csütörtök: Troubadour, opera, Mezey Andor felléptével. (B bérlet.) Péntek: Déután: Hőféherke, tündérrege. Szombat: Déután: Csöppség, vígjáték. Este: Elvált asszony, operett. (C bérlet.)

* A Képzőművészeti-Társulat karácsonyi kiállítása. Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállítására már nagyban folynak az előkészületek. A társulat vezetősége nagyarányunak tervezi a kiállítást, melyre eddig is sok fővárosi és vidéki festő és szobrász jelentette be részvételét. A tárlatnak december 25-én délelőtt 11 órakor lesz ünnepélyes megnyitása a Weitzer János-utcai polgári fiúiskola nagytermében. Ide küldendők a kiállításra szánt műdarabok is. A kiállítás január 16-ig lesz nyitva.

* A Díszegyház-tárlat, amelyet naponta nagyszámú közönség látogat meg a Weisz Leó cég emeleti termében, holnap, vasárnap esti 6 óráig nyitva lesz.

* Mariházy és a kecskeméti színház. Kecskemétről táviratozzák, hogy a város közgyűlése ma pályázat mellőzésével újabb hat esztendőre Mariházy Miklósnak adta oda a kecskeméti színházat. A határozat egyhangú szavazással történt, ami annak a kétségtelen bizonyítéka, hogy Mariházy társulatával a kecskeméti közönség teljesen meg van elégedve.

* Nyáray és Mezey Andor vendégfellépte. Nyáray Antal, a szegedi színház kiváló művésze a jövő héten két estén át lesz ismét vendége az aradi színháznak. Nyáray kedden a Cassanovában lép fel először. Szerdán a Színészvér-ben Forelli színész szerepét játssza. Csütörtökön a Trubadur van műsoron. Luna gróft Mezey Andor, a vidék egyik legkiválóbb baritonistája, mint vendég énekl.

* A „Nyugat.“ Ignotus, Fenyő Miksa és Osvát Ernő irodalmi és kritikai szemléjének karácsonyi száma a következő, rendkívül érdekes tartalommal jelent meg: Babits Mihály: Karácsonyi Madonna. (Rezányes legenda.) Tóth Árpád: Versek. Schöpfung Aladár: Cholnoky Viktor első könyve. Jubász Gyula: Vers. Lukács György: Anzeugruber. Móricz Zsigmond: Sárarany. (Regény VI.) Fenyő Miksa: Liliom. Molnár Ferenc drámája. Peterdi István: Vers. Feleki Géza: Pottenkofen. Cholnoky Viktor: A hasbeszélő. (Novella.) Hatvány Lajos: Gyulai Pál estéje. Madarász Emil: Vers. A figyelő rovattartalma: Radó Aladár: „Falú végén kurta korcsma“ (Karinthy Frigyes). Pásztor Árpád: A harmadik (Salgó Ernő.) Az Országos Szimfoniai Zenekar hangversenye (Jász Dező). Ferdinand Loewe (Csáth Géza). Beretvás Hugó Ady dalai (Csáth Géza). Viebig Klára: Az alvó hadsereg. (Nagy Zoltán). A „Nyugat“ előfizetési ára félévre 10 korona, egész évre 20 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII. Rákóczi-ut 9. II. 7.

* Zellner Sándor az Urániában. Hirt adtunk már arról, hogy december 22. és 23-án este fél 9 órakor Haydn Jézus szenvedései nagy oratoriumával adja elő az Uránia színház a világhírű bibliai drámát, Jézus életét és halálát. A husz főre kiegészített zenekart ezen a két estén Zellner Sándor, a cs. és kir. 83. gyalog-

ezred kiváló karmestere személyesen dirigálja, ami még fokozza a művészi előadás nivóját.

* Uj verskötet. Jövő év elején jelenik meg *Matyó Sándornak* „Az én szívem” című verskötete. A könyvre, melynek előfizetési ára 2 kor. 50 fill., a szerzőnél (az aradi m. kir. jószágigazgatóésagnál) lehet előfizetni.

* Culp-hangverseny január 9 én. Rendezi *Weisz Leó*.

* Az *Uránia* színház vasárnapja. Pompás mozgósényképekből összeválogatott műsorral szórakoztatja vasárnap délután a publikumot az *Uránia* színház. Hét nagyszerű mozgósénykép nyújt páratlan látványt, melyek közül három a természet pazar szépségeit tárja a néző szeméi elé, három bohózat és egy szenzációs érdekességű dráma egészíti ki a szerencsés összeállítású műsort, amely bizonyára fényes szórakozást nyújt a közönségnek. 791.

Gulner főispán meghalt.

Távirati tudósítás.

Arad, december 18.

A magyar közéletnek és a politikai világának nevezetes halottja van. *Gulner Gyula*, Pestvármegye főispánja, ma délelőtt háromnegyed tizenegy órakor meghalt Budapesten az István-uti szanatóriumban. *Gulner* még a múlt vasárnap teljes egészségben látogatóban volt vejénél, *Endre Zsigmond* főszolgabirónál Félégyházán. Hétfőn visszaérkezett a fővárosba és az estét az Országos Kaszinóban töltötte. Már ekkor rosszul érezte magát s amikor hazament, erős láz tört ki rajta. Családja nyomban elhívatta *Bársony János* egyetemi tanárt, a főispán személyes jóbarátját, aki megállapította, hogy a betegnek vakbélgyulladás támadt.

A beteget rögtön beszállították az István-uti szanatóriumba, ahol kedden este *Kuzmik Pál* egyetemi tanár megoperálta. A műtét után a főispán jobban érezte magát és az orvosok reményt fűztek felgyógyulásához. Tegnap azután váratlan komplikáció állott be s a hasbántógyulladás tünetei mutatkoztak. *Kuzmik* és *Bársony* tanárok megállapították, hogy a beteg menthetetlen. Ma hajnalban beállott az agónia és a beteg negyed órával tizenegy előtt meghalt. Halálos ágyánál ott volt fia, ifj. *Gulner Gyula* földbírtokos és leánya, *Endre Zsigmond* félegyházi főszolgabíró felesége.

A halálesetről értesítették *Fazekas Ágost*ont, Pestvármegye alispánját, aki a vármegye házára nyomban kitűzette a gyászlobogót és megtette a végtisztességadásra vonatkozó intézkedéseket, amelyekről jelentést tett a rögtön összehívott közigazgatási bizottságnak. Az elhunyt főispánt Pestvármegye költségén temetik és ravatalát a vármegyei ház dísztermében állítják föl, ahová a holttestét a szanatóriumból ma éjjel szállították át. A ravatalos termet holnap, vasárnap megnyitják a résztvevők előtt. A temetés december 20-án, hétfőn délelőtt lesz és a vármegye közönsége nevében *Fazekas Ágost* alispán mond búcsuztató beszédet. Beszentelés után, melyet egyik főpap fog végezni, az elhunytat Abonyba szállítják és végakaratahoz képest a családi sírboltban, néhány felesége mellé helyezik örök nyugalomra. A halálesetről Pestvármegye külön gyászjelentést adott ki. Az Országos Kaszinóra, melynek *Gulner* egyik igazgatója volt, kitűzték a gyászlobogót.

Bulyovszky Lilla Aradon.

— Visszaemlékezések. —

Írta: Aradi krónikás.

Csütörtökön helyezték Budapesten örök nyugalomra *Bulyovszky-Szilágyi Lilla* urnót, aki a múlt század ötvenes és hetvenes évek közepéig egyik legnagyobb magyar színművésznőnk volt. Tudvalevőleg Grácon való átutaztában néhány nap előtt 76 éves korában, váratlanul elhunyt.

Mint hogy *Bulyovszky Lilla* Aradon két ízben vendégszerepelt és föllépéseivel közönségünket a szó szoros értelmében elbájolta, engedtessek meg nekem, hogy fényes pályafutásáról és itteni vendégszerepléséről most megemlékezhessenek.

Bulyovszky Lilla 1833. május 25-én született Kolozsvárt, a hol apja, *Szilágyi Pál*, egyike volt a legérdemesebb magyar színészeknek, kinek naplójából még ma is érdekes részleteket olvasunk a régi színházi életből.

Midőn a 13 éves *Szilágyi Lilla* a budapesti Nemzeti Színházban a „*Falura kell mennie*” című darabban egy gyermekszerepben fellépett, a kritikások nagy jövőt jósoltak számára. A *Frankenburg Adolf* szerkesztésében megjelent „*Életképek*” kiváló irodalmi hetilap 1846. december 19-én megjelent számának „Nemzeti színház” rovatában többek közt következőképp nyilatkozik *Szilágyi Lilláról*:

„A „*Falura kell mennie*” vigjáték előadását jelenleg azért tartjuk megemléltetőnek, hogy a szép reményű és kitünő tehetségű *Szilágyi Lilla* kisasszony jeles játékát kiemeljük, ki jellemzetes játéka által nemcsak a nagy közönségnek osztatlan és sokszoros tapsok és kihívások által tanusított tetszését vívta ki, hanem egyszersmind magasabb követeléseket is jó részben kielégített és újra fényes tanúságát adta annak, hogy a szép tehetség nagy mértékben megérdemli az igaz pártolást.”

A fentemlített bírálat befejező soraként a következő, az akkori kort jellemző, majdnem hihetetlen megjegyzést olvassuk: „

„A derék *Szilágyi Lilla* testvérével együtt 8, mondó nyolc forintból álló egy hónapi fizetésben részesül.”

*Szilágyi Lilla*nak igazi sikerei azonban csak akkor kezdődtek, amidőn 1848. év őszén, alig 15 és fél éves korában férjhez ment *Bulyovszky Gyula* író és hírlapíróhoz, ki a március tizenötödiki mozgalmakban *Petőfi Sándorral* és *Jókai Mórral* együtt nagy szerepet játszott és kinek befolyása révén a fiatal művésznő a legszebb szerepekhez jutott. Azonban mint minden nagy tehetségnek, neki is voltak irigyei és különösen a budapesti Nemzeti Színháznál már régebben szerződött volt *Komlóssy Idával* való vetélkedése. (ki később *Kövér Lajos* színműirő neje lett) két pártra osztotta a színházi közönséget, mely pártok a maguk kegyeltjét igyekeztek diadalra juttatni. E vetélkedésben *Bulyovszky* lett a győztes. Ugyanekkor a „*Pesti Napló*”-nak *Gyulai Pál* és *Salamon Ferenc* által írt bírátaik nagy befolyással voltak haladására, később azonban a legigazságosabb bírálat is igen érzékenyen hatott reá, úgy, hogy végre elhatározta a nemzeti színházat elhagyni és a németországi színpadokon vendégszerepelni, mire a német nyelv kitünő ismerete által predestinálva volt.

A Nemzeti Színháztól 1859. évben megvált, Mielőtt azonban Németországba, újabb diadalainak színhelyére távozott volna, az aradi *Simonyi-utcai színpadunkat kereste fel vendégszereplésével*, a hol néhány estén át zsufolt ház előtt nagy diadalokat aratott.

Bulyovszky első vendégszereplése alkalmával *Szabó* és *Hadi* kiváló erőkből álló színtársulata működött az aradi színházban, melyhez hasonló azóta alig akadt. Hogy milyen darabokban lépett föl *Bulyovszky* első vendégszereplése alkalmával, azt sajnálatomra nem sikerült megtudom.

Németországi színpadok közül Berlin, Boroszló, Weimar és Drezdában szerzett dicsőséget a magyar

névnek. Utoljára Münchenben vendégszerepelt, ahol oly nagy tetszést aratott, hogy az ottani udvari színház azonnal igen előnyös föltételek mellett szerződött.

Münchenben II. Lajos bajor királynak kedvenc színésznőjévé lett és a fáma nem egyszer igen intím összeköttetésbe hozta a királylyal, ami ellen a művésznő — bár nem tagadva a király iránti rajongó tiszteletét és rokonszenvét, valamint a vele való ösmeretséget — több ízben erélyesen tiltakozott. Így többek közt, midőn néhány év előtt valamelyik lapban, ismételve szóba került ez az ügy — a „*Magyar Hírlap*” egyik munkatársa útján, nevezett lapban ismételve közzé tette tiltakozását.

Münchenből *Bulyovszky* több ízben ellátogatott Budapestre és ott a Nemzeti Színházban, az egykori Erzsébet-téri német színházban, valamint jótékonycélú előadásokban vendégszerepelt.

1875. év tavaszán véglegesen hazajött Budapestre, ahol felváltva *Andrássy-uti* villájában és *zöldfa-* (jelenleg *Veres Pálné*) utcai házában lakott, míg a nyarat legtöbbszörre *gmundeni* villájában töltötte. Alig volt itthon, első gondolata volt, végleges visszatérése után ismét ama színpadon föllépni, a melyen németországi útja előtt utoljára játszott. Ez a színpad az aradi volt. A művésznő 1875. április második felében érkezett közibénk és néhány előkelő család, melyekkel már előbbi vendégszereplése alkalmával ismerkedett meg, igen szívélyesen fogadta körében. A világlátott művésznő nálunk teljesen más viszonyokat talált, mint 16 év előtti vendégszereplésekor.

Az 1874. év őszén megnyílt új városi színház első idénye volt ez. Színházunk belseje az 1883. évi pusztító tűzvész előtt valóban impozáns volt és *Bulyovszky* nem eléggé dicsérhette Arad vezetését, hogy mily szép és kényelmes színházat építtetett, mely különösen a csuf *Simonyi-utcaihoz* hasonlítva, díszesen volt megépítve.

Színházi igazgatónk, az 1874-75. évi első idényben *Aradi Gerő*, aki egyike volt a legtisztességesebb, azonban egyuttal legpechesebb embereknek, úgy, hogy színtársulata, minden igyekezete dacára, legfőlebb a zenés darabokban felelt meg a várakozásnak. Így történt azután, hogy midőn *Bulyovszky* vendégszereplésének első estéjén, mint „*Adrienne Lecoureur*”, második estéjén mint „*Stuart Mária*” és harmadszor, mint „*Gauthier Margit*” fenomenális művészetével a finyas aradi közönséget elragadta, partnerei és színésztársai egyáltalában rendkívül gyöngék voltak, ami miatt a művésznő keservesen panaszkodott. Minden föllépésekor a legelőkelőbb közönséggel volt tulzsufolt a színház s a vendégművésznővel szemben folytonosan a legnagyobb elragadtatásnak adtak kifejezést.

A jószívűségéről általánosan ösmert vendégművésznő, a közönségnek vele szemben oly impozáns módon megnyilatkozott pártfogását némileg meghálálni óhajtván, az ösmerőseivel megértette, hogy hajlandó volna valamelyik jótékonycélra teljesen önzetlenül föllépni, ha erre fölszólítanók. A kiváló művésznő kívánsága igen könnyen teljesíthető volt. Az aradi izr. négylet akkori vezetősége értesülvén a művésznő készségéről, a mindig buzgó választmány *Bulyovszky* német küldöttségileg fölkérte, az izr. négylet javára föllépni, a mibe ő készséggel beleegyezett és harmadnapra zsufolt ház előtt másodizben játszotta „*Stuart Mária*”-t nagy tetszés és tüntetés-szerű ünnepelettel. Az előadás felülfizetésekkel együtt 410 forintot jövedelmezett a jótékony célra, ami az akkori fogalmak szerint óriási összeg volt, tekintetbe véve, hogy a bevétel egyik fele és a napi költségek az igazgatót illették.

Bulyovszky itteni tartózkodása alatt társadalmi munk előkelőségeit, kiknek egyik részét már régebben is ösmerte, látogatásával megtisztelte és mindenütt, ahol csak megjelent, ünnepelettek. Külföldi utjáról hozott számos apróságát itteni ösmerőseinek bemutatta, többek közt egy romek legyzőt, melyet

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal éshirdetés! osztály — — — 151

egyik föllépte után II. Lajos bajor királytól kapott ajándékba és melyet az ő, gyémántokkal kirakott monogramja díszített.

Midőn körülbelül egy heti itt tartózkodása után elutazott, régibb és új ösmerőseinek egész sokasága kísérelte a pályaudvarra, a kik a művésznőt nem sokára viszontlátni óhajtották volna szinpadunkon. Ez a kívánság azonban soha nem teljesült.

Bulyovszkyné innen Székesfehérvárra utazott, a hol három estén ugyancsak a fentemlített darabokban lépett föl és mint az ottani lapokban annak idején megjelent szinbírálatokból tudjuk, az ottani közönség is nagy ünnepeletetésben részesítette.

A magyar színeszetre nézve azonban teljesen elveszett Bulyovszkyné, mivel a budapesti Nemzeti Színháznál az ott már annak idején divott intrikák következtében szerződést nem kaphatott volna, de talán nem is óhajtott és így a nagy művésznő teljes visszavonultságban, de utolsó években csakis a jótékonyágnak élve, fejezte be a napokbar hazájától távol dicsőséges pályafutását.

HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 19-én az időjárás: változás nem várható.

— **A Kossuth asztaltársaság tagjaihoz.** Tagtársaink! Hétfőn este rendes heti értekezletünkön adjuk át elnökünk és titkárunknak, szeretetünk és ragaszkodásunk jeléül vett ezüst serlegeket. Legyünk ott mindannyian. A rendezők.

— **Az Aradmegyei Takarékpénztár** holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart intézeti helyiségében.

— **A Tiszti Lajos-alapítvány** összege, a minden oldalról élénken megnyilatkozó érdeklődés révén, szépen gyarapszik. A már közölt hozzájárulások után a *Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége* meleg hangú üdvözlő levél kíséretében 100 K. összeget küldött. Aradról a következők gyarapították eddig az alapítványt: Barabás Béla dr. orsz. képvis., Varjassy Lajos polgármester, Aradi Közuti Vaspályatársaság, Tenner Lajos és családja, Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök, Éles Ármán, Leopold Zsigmond, Szabó Zoltán alezredes, Glück Károly, Capdebó Géza ezredes, Kráitz Lajos dr., Keppich Zsigmond, Hirschl Zsigmond, Hegyi Albert, Laendler Aladár cég, Posgay Lajos dr., Prohászka László dr., Robitsek Ágoston dr., Somló Ármán dr., Kerpel Izsó, Freud Fülöp, Dániel László, Salgó Pál. A jubileum rendező-bizottsága kéri mindazokat, akik az alapítvány összegéhez hozzá akarnak járulni, hogy az erre szánt összegeket lehetőleg mielőbb *Keppich Zsigmond* nyomdatulajdonos urhoz, a bizottság pénztárosához juttassák.

— **A Petőfi-társaság új tagjai.** Budapesti tudósítónk jelenti: A Petőfi-társaság mai tagválasztó gyűlésén *Pakocs Józsefet*, *Farkas Pált* és *Harsányi Kálmánt* rendes tagjaivá választotta.

— **A Friedjung-pör.** Bécsből táviratozzák: A Friedjung-pör mai tárgyalásán *Benedikt* védő betérjesztette a Szlovenszky Jug lapjának ama számát, amely szent háborúra való felszólítást tartalmaz. *Harpner* magánvádló szerint Friedjung maga is beismeri, hogy nem híven terjesztette be a Szlovenszky Jugról szóló aktáit. Friedjung kijelenti, hogy csak azokat a részeket hagyta ki, melyek az ügyre érvénytelenek. *Spalajkovitch* szerb osztályfőnök kihallgatása következett ezután. Kijelenti, hogy azért jelent meg, mert szolgálatot akar tenni az igazságnak és elő akarja mozdítani Ausztria-Magyarország és Szerbia baráti viszonyának megteremtését.

— **Az „Aradi Közlöny”,** mint karácsonyi és ujévi ajándék. Ha családjának, rokonainak, vagy barátainak karácsonyra, vagy ujévre értékes ajándékot akar kevés költséggel adni, fizesse elő részére az „Aradi Közlönyt.” Olyan sok, mit sem érő csecsebecsért sokkal nagyobb összegeket kifizetünk, mint ezt a csekély előfizetési árat, holott ha az „Aradi Közlöny”-re előfizet, ezzel az egész előfizetés tartama alatt hasznos szórakozást szerez annak, kinek ezt előfizette, teljesen tájékoztatja a napi eseményekről, a világ folyásáról, az irodalom és művészeti eseményeket megismeri és napokint kellemesen emlékezteti az illetőt arra, aki neki ezt az örömet okozta. A megrendeléseket úgy intézzük, hogy lapunkat már a karácsonyi számtól kezdve küldjük és értesítünk még karácsony előtt megküldjük arra nézve, hogy lapunkat megrendelték.

— **Cseöke Ferenc meghalt** Budapesti tudósítónk jelenti: *Cseöke Ferenc* miniszteri tanácsos, a Lipót-rend lovagja, a kereskedelemügyi miniszter elnöki osztályának vezetője, ma délután meghalt. *Cseöke* népszerű tagja volt a kereskedelmi minisztérium főtisztviselői karának.

— **Az új építési szabályrendelet** életbeléptetése miniszteri jóváhagyás nélkül. Még a szeptemberi közgyűlés megfelelt a belügyminiszter kívánságának és az új építészeti szabályzat egyes pontjait az ő óhajának megfelelően módosította és a tanács törvényes kifüggesztési idő után felterjesztette jóváhagyás céljából. A közgyűlés kimondotta azt is, hogy a szabályrendeletet 1910. év január elsején életbelépteti, mert a tavasszal előreláthatólag igen sok építkezés lesz és az elavult szabályzat intézkedései nem felelnek meg azoknak az elveknek, melyek szerint a jövőben az építési engedélyi kérvényeket el kell bírálni. A belügyminiszter a mai napig még nem is foglalkozott a beküldött rendelettel és nem is várható, hogy ebben a hónapban elintézzé. A tanács ma tartott ülésén elhatározta, hogy él törvényadta jogával és miután a felterjesztés óta negyven nap elmúlt és a miniszter nem nyilatkozott sem a jóváhagyásról, sem a megsemmisítésről, 1910. január elsején életbe lépteti a szabályrendeletet a maga felelősségére.

— **A szolnoki közúti Tisza hid feljárójának** munkálataival a napokban tartott árlejtésen *Mairovitz és fia* máriaradnai céget bízták meg, aki a munkálatokat 92.089.20 koronáért teljesíti.

— **Birtokot vett Lujza hercegnő.** Budapeststről jelentik: *Szapáry Pál* gróf sorokujfalusi birtokát négy millió koronáért megvette *Köburg Lujza*.

— **Magyar feleség kell a töröknek.** Egyik temesvári lapban a következő hirdetés jelent meg:

Egy ifju török felhívása! Huszonöt éves ifju török, foglalkozásra nézve kereskedő, aki a legutóbbi török tanulmányi kiránduláson részt vett, Magyarországon való tartózkodása alatt belátta, hogy ő csak magyar nőnél találhat boldogságra, házasságot kötne egy legfeljebb 23 esztendő magyar leánnyal, a kinek az apja gyáros vagy földbirtokos. Homomány nem fontos. Ajánlatok pontos adatokkal A. C. Konstantinápoly, Sirkedji, Kaiseri Han Nr. 19. címre küldendők.

Fel, fel leányok, huszonhárom esztendő gyáros- és földbirtokos-leányok. Ki akar ifju török férjet? Ki akar homomány mellékes kiáltással egy alapos ifju törököt bugzó férjéül. (Az ifju törökök ugyanis a legpontosabb, legkötelesttudóbb férjek.) Előre, tessék írni Konstantinápolyba, Sirkedji, Kaiseri Han 19. alá és a siker el nem maradhat. Most még csak az a kérdés, hol kapott ilyen veszedelmesen nagy gusztust ez az ifju török ahhoz, hogy kizárólag magyar nőnél találhat boldogságra...

— **Az aradi háztulajdonosok mozgalmái.** Az *Aradi Ház- és Telegtulajdonosok Szövetsége*, amely még csak most folytatja az intenzívebb szervezkedés munkáját, e munkája közben máris több üdvös és fontos ujtással igyekszik a tagokul belépett háztulajdonosok érdekeit előbbre segíteni. A legközelebbi jövőben régóta érzett hiányokat fog pótolni a szövetség, amikor arról gondoskodik, hogy minden tagjának házában egységes házirend függesztessék ki. A végrehajtóbizottság által szövegezendő házirendeket minden háztulajdonos ingyenesen fogja megkapni s a kartonra kasirozott, izléses kiviteli házirendek sok házában nemcsak rég érzett hiányt fognak pótolni, hanem a kapualjnak is diszt fognak kölcsönözni.

A szeméthordás kérdését is sikerült a szövetségnek egyelőre úgy rendeznie, hogy már a legközelebbi jövőben az összes szövetségi tagok lényegesen olcsóbban, legalább is feleáron fogják a szemétfuvarozást megkapni. A teljesen ingyenes szemétkihordás tárgyában a szövetség ügyvezető igazgatója most folytat beható tanulmányokat, s noha ennek keresztülvitele hosszabb időt fog igénybevenni, de ha a tagok száma kellőleg megnövekszik, akkor ez a cél is nagyobb nehézségek nélkül elérhető lesz. Tervbe vette a szövetség egy Aradon létesítendő szeméttértékesítő szövetkezet felállítását is, szemétegető kemencével kapcsolatosan. A legérdekesebb ujtása a szövetségnek mindenesetre az a nagyközönséget is érdeklő ténykedés lesz, hogy a szövetség a forgalmasabb utcák két-három házában automatikus mérlegeket fog felállítani, amelyek két fillér díj ellenében a nagyközönségnek bármikor rendelkezésre fognak állani 150 kilogrammig való mérések céljaira. Ahol a háztulajdonos nem egyezik bele ilyen mérleg felállításába, ott a szövetség izléses kis háziközban az utcán fogja a közmérlegeket felállíttatni, ha erre a várostól engedélyt kap. Különösen üdvös lesz ez az ujtás a piaci vásárló közönségre, amely a vásárlás után azonnal meggyőződhetik a megveit áru súlyáról. A háztulajdonosok szövetsége arra kéri a város közönségét, hogy tizenöt esztendőre kizárólagossági jogot adjon a szövetségnek a közmérlegeknek felállítására, s a szükséghez képest a mérlegházikok építésére szükséges csekély helyet, amennyiben a házikök felállítására a közforgalmat nem zavarja, ingyenesen engedje át a szövetségnek, amely már tárgyalásokban is áll a terv keresztülvitele céljából az egyik legtekintélyesebb magyar öggel. A szervezés munkája is serényen folyik, hogy a februárban bekövetkezendő új házberadófizetés esetére a szövetség már teljes munkában legyen, s tagjai érdekét minden irányban megvédhesse.

A tagok száma egyre növekedik s e héten a következők léptek be a szövetségbe: *Fischer József*, *Sági Henrik*, *Hartman Samu*, *Szida László*, *Kohn József*, *Wolf Aladár*, *Mayerhoffer Lajos*, *Kriszán Sándor*, *Nádor Tódor*, *Heim Bertalan*, *Odray Antal*, *Tisch Mór*, *Róth Zsiga*, *Lédervas Géza*, *Lóos Rezső*, *Frick József*, *Rozsnyay József dr.*, *Lejtényi Sándor*, *Glück Károly*, *Gehl Károly*, *Schönstein Albert*, *Reisinger Sándor*, *Fodor Zsigmond*, *Fodor és Reisinger*, *Reisinger Ferenc*, a minoritarend, *báró Nopca Elek*, *Neuman Testvérek*, *Martens Caeser*, *Hann Alajos*, *Aradi Első Takarékpénztár*, *Bene István*, *Vas Sándor dr.*, *Fixek István*, *Éles Béla dr.*, *Éles Ármán*, stb., stb. — A szövetségnek már eddig is kétszázon felüli taglétszáma van s remélhető, hogy a szervezés befejeztével az aradi háztulajdonosok nagy többségét tagjai közé fogja számítani.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi izr. jótékony nőegylet részére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: *Éles Árminné* 20 K, *dr. Éles Gézáné*, *Reiniger A. Samuné*, *Löbl Gyuláné*, *Grimm A. Józsefné* 10—10 koronát, *Montág Sándorné* 150 kiló burgonya, 100 kiló vöröröshagyma, 100 kiló petrezselyem gyökeret és 20 liter babot, mely szives adományokért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség. A védasszonyi tisztet a jövő héten *Montág Sándorné*, *dr. Vágvölgyi Lajosné* és *Seidner Bernátné* urasszonyok végzik.

— Unitárius istentisztelet. Az aradi unitárius egyházközség vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja első istentiszteletét az ágostai evangélikusok főúti új templomában. Az egyházi szertartást József Miklós budapesti esperes végzi. Az istentiszteleten mindenki résztvehet valláskülönbség nélkül.

— A bőr megbetegedéseinek leggyakoribb része nem egyéb, mint az emésztés csatornájában előforduló zavarnak oly külső megnyilatkozása, melyet helyi kezeléssel legfeljebb ideig-óráig elrejtene, de gyógyítani semmi esetre sem lehet. Egy fél pohár természetes **Ferencz József**-késérőviz, melyet reggelenként felkeléskor megiszunk, a baj gyökerét támadja meg, mert rendbehozza az emésztést és a vér tisztátlan-ságait eltávolítja. 4461

— Előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi miniszter a legutóbb a következő előmunkálati engedélyeket adta ki az év tartamára: az **Aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaságnak** a társaság üzemében levő vasúthálózatból egyrészt az Andrásy-úton kiinduló és a Deák Ferenc-, Kápolna- és Fejsze-utcaikon és a Bodrogi-úton a **Csála erdőnél** fekvő vadászlakig, másrészt a Boczkó-utcai v. gányból kiágazólag az Óvár-téren át a Maros folyó áthidalásával Ujarad község főút-cáján az államvasutak Ujarad állomásáig vezetendő villamos üzemű vasútvonalra, továbbá a Grerer, Schoch és Grossmann budapesti építési vállalati cégnek a tervezett titel-nagybecskerekéi h. é. vasútvonal, Perlasz állomásától Csenta, Baranda és Oporó községek határain át a torontáli h. é. vasutak nagybecskereké-pancsovai vonalának Torontálvásárhely állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőz-üzemű helyiérdekű vasútvonalra.

— Közeledik az újév és így mindenkinek ajánlatos, hogy nézze meg, vannak-e még névjegyei, hogy még kellő időben megrendelhesse az „**Aradi Nyomda Részvény Társaság**”-nál, ahol esinos kivitelben 100 darabot két koronáért kaphat. Vidékre két korona 20 fillér be-küldése ellenében bérmentve szállítjuk.

— Birtokcsere. Aradon az elmúlt hét folyamán a következő birtokcserek történtek: Somogyi Jánosné és tulajdonostársai eladják az aradi 1753. számú tjkvben felvett Illés-utca 122. számú házat 5500 koronáért Takács József és nejeinek. — Hornitscher szül. Steinrichter Borbála eladja az aradi 872. számú tjkvben felvett Lipót-utca 6. számú házat 8600 koronáért Horváth János és nejeinek. — Rosenfeld Hermann eladja az aradi 611. számú tjkvben felvett gróf Károlyi-utca 13. számú házat 4200 koronáért Pápay Lajos és nejeinek. — Privinczy Jánosné eladja az aradi 5227. számú tjkvben felvett Orozy-utca 10. a) számú házat 20.000 koronáért Balassa Györgynek. — Mossótzky István elad az aradi 7370. számú tjkvben felvett háztelkekből 300 □-ölet 650 koronáért Hock István és nejeinek. — Veres Károlyné és tulajdonostársai eladják az aradi 202. számú tjkvben felvett József főherceg-ut 1. számú házat 200.000 koronáért a Viktoria takaré- és hitelintézetnek. — Balogh Dávid és neje eladják az aradi 6999. számú tjkvben felvett Margit-utca 5. és 6. számú ingatlanokat 4000 koronáért Kovács Gézáknak.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban december 18-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: **Született:** Inoze Dániel motorvezetőnek László nevű fia, Argyelán Ferenc mészáros mesternek Erzsébet nevű leánya. **Meghalt:** Tenczlinger Sándor 3 éves fiú, Hilló Lajos 46 éves asztalosmester, Kornacker Teréz 16 éves leánya. **Házasságot kötött:** Kati Péter ügyvédsegéd Tóth Jozsefával, Hrabovszki György máv. fékező Dobsa Rozáliával.

— Kossak osász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— Jótékony-ság. A szegénytanulók számára a héten a következő adományok érkeztek: ifj. Haan Alajosné 100 üveg paradicsomot, öz. Jakabffy Dezsőné 25 kg. lisztet, Gellényi Ernőné 5 kg. rizs, 5 kg. cukrot, gróf Bréda Viktorné 10 kg. bab, 5 kg. mákot, az ujtelepi fiúiskolába küldve: Schelly Mátásné 5 kg. liszt, 6 liter bab, 2 kg. mák, 2 kg. rizs és 2 kg. cukrot, Schvarcz Jánosné 15 kg. lencsét, Bringman Jánosné zöldséget, 1 kg. zsirt, 1 üveg paradicsomot, 1 véka burgonyát, Behm Benőné 3 kg. babot és élelmiszereket küldött. Fogadják ezúton is hálás köszönetemet. Öz. Hauser Károlyné ezredesné, egyesületi elnök. A szegénytanulók konyháján a jövő héten öz. dr. Marschall Lajosné, Green Nándorné és Boros Ivánné ügyeletesek.

— A döntő hét küszöbén. A mai napon belépünk tehát a nagy reménységgel várt karácsony hetébe. Kiváló munkájának önértékes tudatában fogadja ezen napokat Arad szenzációs karácsonyi tárlata, a Fischer-féle áruházban a Szabadság-téren. Még tegnap láttuk, mint érkeztek ládászámra friss küldemények, a karácsonyfa varázslatos ékességei, szebbnél-szebb játékok és ajándéktárgyak. De a divatekik raktár is sok meglepetést tartalmaz s még soha sem volt oly dúsz, mint az idén. Ez a karácsonyi tárlat valóságos erőpróbája a Fischer-féle áruháznak, amely büszke önértékeléssel támaszkodik a közönség egyhangú elismerésére s ezt egyedül munkájának és kiváló szoliditásának köszönheti. Ma, vasárnap az Áruház késő estig nyitva van, a tisztelt vevőközönség a bevásárlást eszközölheti. 4711

— Elragadtatással szemléli mindenki Weinberger Ferenc jóhírű ékszerészünk **gyönyörű karácsonyi újdonságait. Nagy briliáns-, ékszer és ezüstneműek** raktára, tulajalomozottság és alkalmi vételek folytán. **Mesés olcsó árak.** Telefon 439. 4628

— Perzsa szőnyegraktáramat a Neuman-palotában Széchényi-utcai oldalon megnyitottam. Szíves pártfogást kérek. Tisztelettel Schwarcz Zsigmond. 4392

— Izléses, értékes karácsonyi ajándékok olcsó árakban Grallert J és fia ékszerésznél beszerezhetők. Briliánt, éks. er. ezüstáru és óráraktár. Telefon 728. 4565

— Weisz Hugó fényképész kéri megrendelőit, karácsonyra szánt felvételeiket csakis előjegyzés szerint eszközöljék. Telefon 211. 4562

— Kobrak cipők legjobbak a világon! Csak Lányi Marcellnál a színházzal szemben, Atzél Péter-utca 1. kaphatók. 3884

— Az árak beszélnek. Aki olcsón akar karácsonyra bevásárolni, nézze meg **Kerpel Lszó** könyvkiadásának árait.

— Alkalmos karácsonyi és újévi ajándékok: női táskák, ridikül pénz, szivar, cigaretta és névjegy-tárcák, manikűr, fésűgarnitúrák, hajdiszkek, valódi francia és angol illatszerek legnagyobb választékban és legolcsóbb árakon kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrásy-tér 15. 8771

— Szabó féle pármái ibolya szappan a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőrpuhító üdítő hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem vers nyezhet vele. Ha igazán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy drága külföldi szappant vegyen. Egy darab 70 fill., 3 drb. 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hánzu Nesztor és Hegedűs Gyula cégeknél. 3943

— Kávéház átvétel. A jóhírnévnek örvendő Baross-kávéházat mai napon átvettem, amelyet a n. é. közönség b. tudomására hozok azzal, hogy főtörékvésem lesz jó kávéházi italokkal és figyelmes kiszolgálással mélyen tisztelt vendégeimnek igényeit kielégíteni. Tisztelettel Tóth István kávé. 4691

— „Nádlér-féle Hófehér fogtisztítószer” hódít az egész világon. Kapható Vojtek és Weisz drogueriájában Aradon. 4271

— Deutsch Sándor táncintézetében (ipartes-tület diszterme) a második cikluson a tanítás f. évi január hó 8-án veszi kezdetét, melyre beiratkozni már most lehet Bercsényi Miklós-utca 18. szám alatt. Diák, kereskedő és iparos kionok, külön órák háznál, vagy pedig táncintézetben. 4666

— Legideálisabb karácsonyi ajándék a szép ékszer, melynek legjobb elkészíté-e és beszerzési forrása Waldmann J. ékszerüzlete Arad, Szabadság-tér 14. (Fiume mellett.) 4441

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb **Mágnás-crém** szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók. 4077

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

Vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbeteg-ségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyuvíz. 1943 Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

TÁRKASÁGOK.

(A pókháló és a cseléd.) Egy aradi műpártoló, aki mostanában szorgalmasan látogatta a különféle kiállításokat, otthon elragadtatással dicsérte feleségének a modern naturalista festészetet. Magasztalólag emlékezett meg arról, hogy a mai festők mindent milyen pompás élethűséggel festenek meg.

— Kérlek — mondotta a férj az asszonynak — most már igazán hinni lehet annak a mesének, hogy a festők olyan kitűnő pókhálót képesek a falra festeni, hogy a cselédek valódinak nézik és le akarják tisztítani a falról.

— Hát a festőkről még elhinném ezt, — válaszolta az asszony — de a mai cselédekről már aligha.

(A képesítés.) Nagy versengés folyik most a torony alatt megüresedett állásokért. Sok régóta várakozó tisztviselő remél jobb álláshoz jutni és természetes, hogy mindenki keresi a városatyák protekcióját. A régi tisztviselőknél kívül idegenből is szándékoznak pályázni egy-egy állásra nem sok jogosultsággal, de annál több protekció-kérés-sel. Egy vidéki fiatalember, aki szintén ezek közé a pályázók közé tartozik, a minap felkeresett egy előkelő városatyát, hogy annak támogatását kérje ki. A városatya megígérte a protekciót és csak mikor a fiatalember bucsuzóban volt, jutott eszébe kérdezősködni annak képesítése után.

— Hát mit végzett Ön, fiatalember? — kérdezte.

Az idegen pár pillanatnyi gondolkodás után merészen kivágta:

— Földbirtokot ...

(A gyerek öröme.) Az a kis fiókó, akiről ebben a rovatban már többször volt szó, ma megint megkacagatta a szüleit. Reggel kilenc órakor lelkendezve rohant haza az iskolából.

— Mi történt veled? — kérdezte a mamája.

A gyerek ujjongva ujságotlta:

— A tanító ur hazakergetett, mert nagyon piszkos az arcom.

A legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékok Arad, (Minorita-palota) szerezhetők be.

Bauer Gyula Tajtékipák és borostyánkő különlegességek raktára.

Bőhányzó eszközök, faáruk, kávéházi-cikkek és esztorgályos árak üzletében

Alapított 1869-ben.

4662

Legalkalmasabb

karácsonyi és újévi ajándékoknak

retek, tükrök és dísz tárgyak a leg-alsóbb gyári árakban kaphatók nagyban és kicsinyben.

Kitünő tisztelettel

ÖZV. SÜTŐ JÓZSEFNE.

ajánlom ujonnan felszerelt üzletemben, ugymint: üveg és ékező, kávé, tea, mocca készletek, lámpák, alpacca és china ezüst tárgyak, modern képke-

ARAD, Forray-utca 2/c. szám.

4339

Városi és megyei telefon 478. sz.

ANGOL-KÓR

tönkre fogja tenni az Ön gyermekének egészségét, ha nem tesz ellene gyorsan valamit.

SCOTT csukamájolaj EMULSIÓ-ja

megszünteti az angolkórt, megerősíti a csontokat és egészséges hussal borítja azokat.

Azonfelül — és ez az, amit tapasztalt szülők teljes értéke szerint meg tudnak becsülni, — semmi nehézséggel nem jár a kis szenvedőt rábírní arra, hogy a

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

bevegye, mert kellemes, tejszerű íze van. A gyermek megemészti, még ha a tejtől undorodik is.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban

5741¹⁰

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelembe venni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Itélet a fiumei bankrablók bűnügyében. Fiuméből táviratozzák: A törvényszék ma délután hirdette ki a bankrablók bűnügyében megtartott főtárgyalás után az ítéletet. A bíróság Svinszki Sámuel 15 évi, Kisenevszki Salamont életfogytiglani fegyházra ítélte, Kriviczki Abrahámot felmentette. Az elítéltek cinikus nyugalommal fogadták az ítéletet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

S. A. Arad. Sajnálattunkra, nem közölhetjük. Szaklapba való.

KÖZBAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES

Budapesti áru- és értéktőzsde

Távirati tudósítás.

Budapest, december 18

Amerika 1/2-el magasabb. Kínálat mérsékelt, vételkészség nincs, néhány vagon tartott áron.

As árak 50 kilónként számítva.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.71—6.72	6.74—6.75
Buza 1910. áprílisa	14.08—14.09	14.15—14.16
Zab 1910. áprílisa	7.62—7.63	7.62—7.63
Rozs 1910. áprílisa	9.98—9.99	10.—10.01
Buza 1910. októberre	11.86—11.87	11.87—11.88
Buza 1910. májusra	13.95—13.96	14.02—14.03
Rozs 1910. októberre	8.95—8.96	8.95—8.96

Zárul 5 órakor.

Centrálk bitárlésrészvény ... 672 —
Városi villamos vasúti részvény ... 315.50

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
ÜDÍT-GYÓGYVIZ

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővénykép ödéménél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult.

Orvosiilag ajánlva. — Aradi főlerakat POLLÁK JÓZSEF cégnél, József főherceg-ut II. 5751

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1909. évi december hó 19-én:

Délután 3 1/2 órakor üreskelt helyárrakkal:

A svihákok.

Víg operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Ziehrer C. M. Magyarosítottak: Feld Aurél és Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Gilka Adolár	Polgar S.	Vendéglős	Szabó Lajos.
Rodenstein	Kun Irén.	Anna, leánya	Fekete A.
Muggenbeim	Zalai Margit.	Roland	Boda F.
Mimi, táncosnő	Diósey Nusi.	Wondracsek	Nagyiván I.
Blitz Fri z	Leóvey Leó.	Kampel	Várny Jenő,
Berta, neje	Rontai B.	Kampelné	Benkőné P.
Malter Prém	Kulcsár L.	Krepelka	Szabó László

Kezdete délután 3 óra fél órákkal.

Este 8 órakor, rendes helyárrakkal

A) bérlet.

A) bérlet.

A cigánybáró.

Operette 3 felvonásban. Írták: Jókai Mór után Schnitzer Ignác. Fordították: Gerő K. és Radó A. Zenéjét szerzette: Strauss János.

SZEMÉLYEK:

Zsupán	Polgar S.	Czipra	H. Fekete A.
Arzena	Zalai Margit	Szaffi	Wlassák V.
Mirabella	Benkőné P.	Gábor diák	Belinszky.
Ottokár, fia	Gerő János.	Pali, cigány	Szabó Lajos.
Barinkai	Boda Ferenc.	Józsi, cigány	Szabó L.
Gróf Carneró	Leóvey Leo.	Mimia	Kun Irén.

Kezdete este 7 óra fél órákkal.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simenyl-utos 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. december 19-én, vasárnap:

1. Csolnakkorzó. Látványosság. — 2. Az árva. Dráma. — 3. Ne házasodjunk. Humoros. — 4. Borkum tengeri fürdő. Természet után. — 5. Dajka-sztrájk. Humoros. — 6. A plitviciai vízesés. Természet után. — 7. Modern rablótörténet. Bohózat.

December hó 22. és 23-án este 6 óra 9 órákor

Jézus élete és halála,

Haydn Jézus szenvedései című oratóriumával. Teljes zenekarral. Vezényi: Zellner Sándor, a cs. és kir. 33. gyalogezred karmestere.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Utolsó előadás kezdete este 10 órakor.

Helyárrak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

A legjobb kutya-lepény volt és marad a

Fattinger-féle kutya-lepény.

a mely az összes tápszerek közül a legjobb összetételű és tápanyaga

— 50 kg. 23.—K. 5 kg. bérmentve 3.20.

Fattinger-féle Puppy-Biscuit

kölyök-kutyák részére. 50 kg. 26.—K. 5 kg. bérmentve 3.50 K. Árjegyzéket bérmentve küld:

POLSTERER H.

(Fattinger szabadalmazott kutyalapjányának és baromfitápszereinek gyára)

WR. NEUSTADT (Bécs-Ujhely.)

300 nál több első díj.

5914

NYILTÉR.*

Hazai Biztosító Társaság

Aradi főügynöksége

irodáját

Szabó Albert

4785

Andrássy-tér 16. sz.

ház első emeletére

helyeztük a.

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van; ezer meg ezer ember szenved benne, pedig

nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki Sztraka Menthol fogszappanját használja. Ára majolika szelencében 1 kor., melyhez a fogápolásról egy tudományos színvonalon álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogeriákban stb. kapható egy koronáért. 12—II.

Nagy karácsonyi vásár!

Bárki meggyőződést szerezhet arról, hogy csakis

Kilényi C. és Társa

kék golyóhoz címzett áruházában

József főherceg-ut II. szám alatt

szerezheti be legelőnyösebben mindennemű női ruhaszövet, barchet, vászon, kész fehérnemű és trickó áru szükségletét.

4156

Gyermekjáték félárban.

Hölgyeknek

• legkellemesebb •

karácsonyi meglepetés!

∴ egy gyönyörű ∴

Kézápoló készlet

remek kivitelben. — Gyöngyház, ezüst, elefántesont, teknőc, teknőc utánzat esont, cocus és ébenfából 3 koronától 70 koronáig minden árban, — továbbá

Mint hasznos és igen

Kedves ajándék

egy csinosan összeállított

Fésű garnitúra

1 tükör, 1 hajkefe, 1 bontó-, 1 nyeles és 1 porfésű tartalommal. 3511

Legfinomabb Francia

Illatszer újdonságok

dus választékban.

Rendkívül izléeses japán mintájú

Illatszer diszdobozok

(Kazetták)

2 üveg divatos parfüm, 1 darab finom szappan és puder tartalommal 4 koronától kezdve minden árban.

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefonszám 455.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. i. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. december hó 18.

Keresünk:

Aradra: elsőrendű cég részére mérlegképes könyvelőt és 2 tanoncot fizetéssel.

Vidékre: 8 fűszer, rőfös és rövid, 2 fűszer és rövid, 2 rőfös, 2 férfi és női divat, 2 vas és fűszer és 5 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerttel bíró segédet és 2 tanoncot.

Alánlunk:

2 férfi és női divat, 7 fűszer és esemege, 4 vegyes, 1 vas és fűszer és fűszer és rövidáru szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

titkár

Keppich Zsigmond,

321

igazgató.

Minden szombaton és vasárnap este

mozgófénykép előadás

GAMBRINUSZ-éttermében.

Vasárnap délután 5—7-ig
gyermek előadás.

4775

A leghasznosabb karácsonyi ajándékok

üzleteink által beszerezhetők.

Singer Co. varrógép részvénytársaság

Arad, József Főherceg-ut 9. Gróf Porcia-ház, az evangélikus templommal szemben.

POPOFF
a legjobb TEA a világon

Aradon kapható: Vojtek és Weisz drogeriajában.

5855

A következő

újdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

90,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Pakots I.: Madam Napoleon, Williams A.: Korunk találmányai, Vrabély Á.: Vigabbnál vigabb históriák, Malling M.: Az első konzul regénye, Szomaházy I.: Lila test, sárga sapka, A ma krónikája, Molnár F.: Ketten beszélnek, Kenedi: Az élet könyve, Kupcsai: A boldog-ág kis kávéja, Feuillet: Szibill története, Ignotus: Följegyzések, Egó Pest és pestiek, Champol: Alexandria nővér, Connan Doyle: Három haretéri tudósító, Herczeg F.: A királyné futárja, Biró Lajos: A diadal nas asszony, Kenedi Géza: Szociológiai nyomozások, Sebestyén E.: A kézcsoók és más elb., Pusztá B.: Párisi felejtések, Queux W.: A lezárt könyv, Lengyel Menyhért: Taifun, Wilde O.: A páduai hercegnő, Sebők Zs.: Bajcsányi de Eadem, Mikszáth: Almanach, Borsszem Jankó naptára 1910. évre, X.: Marica Németországban, Lewett Jeats: A tűzpróba, Williamson: A benzínó néni, Andrejew L.: A vörös kacaj.

Németben: Cerri I.: Evae Aphrodite, Jakobson: Die Lore am Fore, Höcker: Ich grolle nicht, Twain Mark: Des Treulosen Ende, Schneider M.: Nebenwege, Skowronek: Sarah und Hagar, Upton Sinclair: Metropolis, Kipting Rudyard: Lang Latte & Genossen, Gerseorf: Anna Monikas Launen, Brandenfels: Madame Nett, Erhard E.: Die Lehnjungfer, Zemlak S.: Der unreine Geist, Ida Boy Ed.: Nichts über mich Fischer W.: Die Freude am Licht, Kahlenberg: Spielzeug, Hartwig: Der blaue Diamant, Werner: Siegwart, Schobert: Ich gehe meine Strasse, Schubln: Miserere nobis, Jerusalem Else: Der heilige Skarabäus, Skowronek: Armer Hemer, Bernhard M.: „Für wen?“ Bennet: Hugó, Manteuffel: Liebesopfer.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kéte-tenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérletk

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő újság

újdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,

vagy fizetként 14 fill.

Sas Náci: Asszony nóták, Balázs: Valakinek muszikálnak, Huszka: Rébusz báró, Lehár: Fürstenkind, Weiner Oh Löwinger, No ugy-e, de jó, Lehár: Der Graf von Luxemburg, Zerkovitz: Egy őszi napnak hajnalán... Szépen sietek? Weiner: De szép az élet, ha van bőven dohány! Ujra! Ujra! H: Musikalische Edelsteine, H: Goldene Leier, Sang u. Klang V. kötet, Eysler: Színészvér, Strausz O. Didi, Fall: Elvált asszony, Zerkovitz: Csömp.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír

kereskedése Aradon.

931

Telefon 383. sz.

Ingusz I. és Fia

NAGY

karácsonyi

mű és könyv-

kiállítása.

Megtekinthető vételkötelezettség nélkül.

Képeskönyvek magyar, német, angol és francia szöveggel. Árak 20 fillértől 10 koronáig.

Meséskönyvek 5—10 éves gyermekek számára magyar, német, francia nyelven. Árak 50 fill.-től 8 koronáig.

Hírségi iratok 11—16 éves fiúk és leányok számára. Utleírások. Regényes elbeszélések. Népszerű tudományos könyvek, magyar, német, francia, angol nyelven. Árak 1—12 koronáig.

Ajándék művek felnőttek számára a magyar és a világirodalom legkiválóbb termékei karácsonyi díszkiadások, alkalmi vételek.

Imakönyvek katolikusok és protestánsok számára Hoek János, Tárnokonyi, Albach, Szász, Tompa, Révész, könyvei 1 koronától 30 koronáig.

Társas játékok: Nem a sablonos tucattjáték, hanem szellemes, mulató és tanító mulatság. 1909—10 évi újdonságok.

Áraink szolidak és olcsók. Vevőink minden nagy hangon hirdetett látószólagos árleszállításnál olcsóbban vásárolhatnak.

Főüzletünk ez évben lett új modern árukkal felszerelve, vis-zamaradt, elavult árunk nincs.

Kitünő tisztelettel

Ingusz I. és Fia Arad,
könyv-, papír- és zeneműkereskedése
főüzlet Andrassy tér 16. fióküzlet Weitzer János-u.

Karácsonyi árjegyzék.

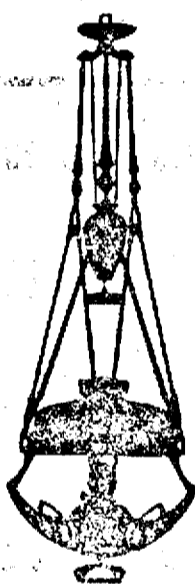

14 kar. arany gyűrűk, függők, 6-12 láncok, férfi órák, 1 fitt. 80 kr.-tól kezdve.

14 kar. arany hosszú női láncok, férfi láncok 20 fitt.-tól kezdve, 14 kar. arany nyaklánc 1880-1900-ig 6 fitt.-tól kezdve. 4786

Nagy Karácsonyi Occassió!

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kaphatók legújabb és legizlésebb üveg, porcellán és meszőkészletek. Nagy választék függő és asztali lámpákból

Legjutányosabb forrás 2051

figurális dísz tárgyakból. Legjobb minőségű china- és alpacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszintén elsőrendű evészközök.

Képekerekből

óriási választék, több mint 400 új izléses minta van állandóan raktáron.

FISCHER MÓR, Andrassy-tér 20. szám Fischer Efta-palota. Megyei és városi telefon szám 568.

Nagy Karácsonyi Occassió!

Ujdonság! Szabadalmazott legújabb szerkezetű!

Magas nyomású **NYEROLAJMOTOR** 5981

SZIVÓGÁZ-MOTOROK LŐERŐ bránkint 1—2 fillér.

BENZIN-GŐZMOTOROK ÉS LOKOMOBILOK.

Legjobb minőség! Jótállás! Olcsó árak!

E. PLEWA mérnök & Co. **MOTORGYÁR**
Bécs (Wien), XVII/3, Wattgasse 78—80

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóóság: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 22. Kútkezelőség: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városházzal szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 3751

Értesítés.

Farkas János

mészáros és hentes
huscsarnoka

József főherceg-ut 7

(Nesnera-ház)

Evangélikus templommal szemben.

December hóban nyílik meg.

Kitünő tisztelettel 4787

Farkas János

Új női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

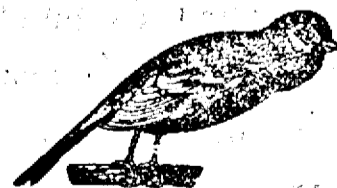
Van szerencsém a n. é. városi és vidéki nagyközönség b. figyelmét felhívni újonnan megnyitott

női és férfi szabó műtermemre,

hol minden e szakmába vágó munkát legizlésebben s legolányósebb ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik

Katona László,
női és férfi szabó, Szabadság-tér 1. szám alatt. 2028

Legszebb karácsonyi ajándék!

Valódi nemes harzi

kanári madarakat,

éjjel nappal éneklőket 8, 10, 12, 14, 16, 20 korona, nőtényeket 2—3 korona árában szállítok 4722

Sándor Mihály,
Arad, Demeter-utca 68/a.

INGUSZ I. és FIA
 KARÁCSONYI AJÁNDEKOK
 JEGYZÉKE

ZENE-MŰVEK
 FÜZLET: ANDRÁSSY-TÉR 16. sz.
 FIÓKÜZLET: WEITZER J. UTCA.

INGUSZ I. és FIA könyvkereskedése
 ARADON.

Képeskönyvek:

Kicsikéknek 50 fillár.
 Leporellő képeskönyvek K 1. Karácsonyi ár 1 K.

Gyermekszobából	50 fill.	Mulató gyermekek	1 K	Regeország	K 1-80
Ókos versek	50 fill.	Fiúk Lányok	1 K	Gyermekotthon	K 1-80
Jó gyermekek	50 fill.	Vig pajtások	1 K	Allatvilág	K 1-80
Allatvilág	50 fill.	Mulatságos délután	1 K	Holnapdák	K 1-80

Czirókna Mirkó
 A KÉT PÁRKOSZCICÓ

Óriási képeskönyv K 3-50
 Nagy Képes Tündérmesék K 3-80
 Vadalatok K 3-80
 Házi állatok K 3-80
 Csak Előre!

Mesés Album
 Mikszáth. Rákosi, Bródy, Herczeg, Barony. Molnár, Benedek meséi.

A vaskos, illusztrált kötet csak K 2-40

Mesekönyvek:

Leszállított ár K 1	Ára K 2	Ára K 2	Ára K 2-80
Tündérmesék K 1 Ezeregyéj K 1 Mesekiosztár K 1	Csodavilág K 2 Benedek: Tündérmesék K 2 Faylné: Kis mesék K 2	Grimm: Legszebb mesék K 2 Faylné: Kis mesék K 2 Bánfi: Tündérország K 2	Andersen meséi K 2-80 Benedek: Bálványos vár K 2-80 Benedek: Kincses bojtar K 2-80

Ifjúsági iratok:

Ára K 2	Ára K 2-80	Ára K 2	May Károly művel K 4
Gaal M.: Nótás Kató K 2 Abonyi: Havasok ura K 2 Robinson Crusoe K 2 Münchenhausen kalandjai K 2 Donászy Gy.: Egy magyar diák K 2-80	Goulding: Indiánok réme K 2-80 Barfus: Egy magyar kalandjai Afrikában K 2 Abonyi: Miklós vitéz K 2 Faylné: Árva Margit K 2	Rhoden: Makrancos Erzsike K 2-80 Lengyel Laura: Vera naplója K 2-80 Zemplényiné: Idegenben K 2	Verne Gyula művel K 4 Donászy: Életünket és vérünket K 3-80 Bródy Sándor: Egri diákok K 2-50 Gaus: Burok földjén K 2-50

Zenemű-ujdonságok:

Báro Trenk,	2 füzet á 3-—
Rébusz báró,	2 füzet á 3-—
Luxenburg gróf,	2 füzet á 3-—
Szinészvér,	2 füzet á 3-—
Lehár: Das Fürstenkind,	2 t. á 3-—
Strausz: „Didi“,	2 füzet á 3-—
Elvált asszony,	2 füzet á 3-—
Rácsos kapu, rácsos ablak	1-20
Zerkovitz: De jó volna egy nő	1-80
Frater L.: Új dalos könyve	2-—

Ingusz I. és Fia

Arad.
 Főüzlet: Andrásy-tér 16. szám.
 Fióközlet: Weitzer J. utca.

Paladics György asztalos mester

Főműhely: Árok-utca 7. szám.
Fiókműhely: Deák F.-utca 33.

Elvállal legjutányosabb árak mellett mindennemű épület és butor munkákat, ugyszintén üzlet, iroda berendezéseket és portálékat. Vidékre árkülönbözet nélkül. 4729 Költségvetés díjmentes.

A mi cégünk készítménye az egyetlen, amely Olaszországban a hivatalos orvosi szerek jegyzékébe is föl van véve.

Az ERNESTO PAGLIANO tanár cég

PAGLIANO SYRUP-ja

Nápoly (saját házában) Calato S. Marco 4. — a legjobb és legüditőbb vértisztító szer. A mi PAGLIANO SYRUP-unk a legelőkelőbb gyógyszertárakban törvényes engedéllyel jut forgalomba. Pagliano tanár eredeti receptjei szerint melyek a mi birtokunkban vannak és amelyet legteljesebben készítünk el.

Óvás: Mindenkit figyelmeztetünk, hogy nekünk hasonló névű cégekkel semmiféle összeköttetéseink abszolút nincsenek és nem is akarunk velük összeköttetésbe lépni. Felkérjük tehát t. vevőinket, hogy óvakodjanak bizonyos ártalmas utáztatoktól, amelyeket minden lehető módon és kétes reklámokkal iparkodnak forgalomba hozni. Hogy a legbiztosabban kaphassuk az egyedül a mi vadlói jelzésünkkel ellátott készítményt, amelynek egyáltalán semmi köze egyéb hasonló készítményekhez, ajánljuk direkte a mi cégünkhöz Nápolyba fordulni, vagy pedig Socrate Brachetti Real-gyógyszertárába, Ala (Dél-Tirol). 483

Lapunk minden előfizőtje, ki hozzánk ezért írásban fordul, azonnal ingyen és bérmentve kapja meg az 1910. évre szóló

nagy

fali naptárunkat.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy üzletemet 1910 május 1-jén gróf Nádasdy palotába helyezem át ezért igyekszem áruaktáromat csökkenteni s mindent mélyen lezállított áron árusítom u. m.:

Aggel kelme, jó mosó cérna barchet, Hermelin hanelek, Kartonek, Zefirek, Vázson, Schillen, Kanavász

Braun Ede

tűzifakereskedése

Arad, Béla-tér. Telefon 554.

Gartner Samu

villanyműszerész, kerékpár és varrógép szakszerű javítóműhely

Arad, Weitzer J.-utca 2.

(Minorita-palota.) 3011

Fagy-Hó-Szél

nagy ellensége az archórnak. Ez ellen a legbiztosabb és leghatásosabb óvszer a Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax

Állandóan használva az arc és kéz a legdurvább időjárásnak is ellentáll; a testbőrt puhán, üden és tisztán megtartja.

A Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltünteti a szeplőt, pörsenyt, atkát, mitesszert, pattanást, májfoltot, a ráncos bőrt barsonysimává, a vörös vagy napbaránított bőrt fehérré teszi. 4591

Gyermekápolásnál, fordézésnél nélkülözhetetlen. Kitűnő hatással bír szemgyulladásnál, valamint fog és szájpótlásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérré és tükörsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártsana.

Ára 30 és 75 fillér.

Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-porax-krém K 1—

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K —80.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és jobb fűszerüz ciben.

Csak dobozban, nem kímérve.

Egyedüli készítője

Rogátsy Kálmán drogéria Bpest, Rákóczi-ut 10.

Figyelem! A ROGÁTSY névre.

Nagyon szép idei szopós

bárány hus

kapható

állandóan

Glück Károly és Testv.

husesarnokában. 4795

Használt

ólom

megvételre keresetlik

Könyvkötészetünkben tanulóleányok

3 korona kezdőfizetéssel

felvétetnek.

továbbá lehető legolcsóbb árakban kendők, férfi ingek, nyakkendők, manchetták, boák, belés árak, harisnyák, ernyők és más itt fel nem sorolható cikkek. Ezen alkalmat méltóztassék kihasználni, mert csak rövid ideig tart.

Üzleti berendezés eladó!

Szegfű R.

4578

Arad, Forray utca 4. sz.

Mindazok kik még tűzifaszükségletüket nem szerezték be, keressék fel bizalommal a Béla-téren (volt Mittelmann-féle gyári) evő

tűzifa raktáramat,

hol mindennemű tűzifát ölben, tömören kirakva, legjutányosabban árban számítok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, kitűnő tisztelettel

4440

Magyar kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Arad-Budapest.						
Állomások	Szv. I. III.		Gyv. I. II.		Tvsz. I. III.	Szv. I. III.
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.		
Arad ind.	5-08	8-18	11-25	4-16	4-51	9-02
Sofronya ind.	5-24		11-41		5-08	9-18
Kurtics ind.	5-51	8-36	11-55	4-35	5-25	10-01
Lökösháza ind.	5-51		12-10		5-44	10-17
Bánhidai major ind.	5-51		12-16		5-51	10-24
Országút ind.	6-02				5-56	
Kétgyháza (ért. ind.)	6-10	9-00	12-26	4-58	6-05	10-16
Ujkigyós (ért. ind.)	6-11	9-01	12-34	4-59	6-06	10-17
Békés-Csaba (ért. ind.)	6-24		12-47		6-19	11-01
Békés-Földvár (ért. ind.)	6-35	9-19	12-59	5-17	6-24	11-11
Mezőberény (ért. ind.)	6-43	9-22	1-29	5-20	6-32	11-19
Gyoma (ért. ind.)	6-56		1-42	5-31	6-45	11-32
Mezőtar (ért. ind.)	6-57		1-44	5-32	6-46	11-33
Pusztapó (ért. ind.)	7-07	9-41	1-54	5-39	6-56	11-43
Pusztatevény (ért. ind.)	7-31	10-01	2-18	5-59	7-20	12-07
Pusztapó (ért. ind.)	7-36	10-06	2-25	6-04	7-25	12-12
Szajol (ért. ind.)	8-02	10-29	2-53	6-24	7-51	12-37
Szolnok (ért. ind.)	8-03	10-30	3-01	6-25	7-52	12-38
Szajol (ért. ind.)	8-27	10-44	3-22	6-45	8-12	12-58
Szolnok (ért. ind.)	8-39		3-33		8-24	
Szajol (ért. ind.)	8-52	11-00	3-47	6-58	8-37	12-11
Szolnok (ért. ind.)	9-10	11-12	4-03	7-16	8-55	12-29
Ujszász (ért. ind.)	9-24	11-35	4-38	7-31	9-09	12-43
Ujszász (ért. ind.)	9-49	11-37	4-43	7-36	9-34	12-48
Tápiógyörgye ind.	10-08		5-02		9-53	
Tápiószéle ind.	10-27		5-17		10-12	
Nagykátá ind.	10-51	12-06	5-43		10-36	
Tápiószécső ind.	11-08		5-59		10-53	
Tápiószécső ind.	11-22	12-29	6-11		11-07	
Mende ind.	11-37		6-24		11-22	
Gyömrő ind.	11-46		6-33		11-31	
Maglód ind.	11-53	12-47	6-41		11-39	
Rákos ind.	12-17		7-05		11-53	
Kőbánya fel. p. u. ind.	12-23		7-11		11-59	
Budapest k. p. u. (ért. ind.)	12-30	1-15	7-18		12-06	

Budapest-Arad.						
Állomások	Tvsz. I. III.	Gyv. I. II.	Szv. I. III.		Szv. I. III.	Szv. I. III.
			Szv.	Gyv.		
Budapest kpu. ind.					8-00	12-20
Kőbánya felső p. u. ind.					8-10	12-30
Rákos ind.					8-17	12-37
Maglód ind.					8-44	1-14
Gyömrő ind.					8-52	1-22
Mende ind.					9-00	1-30
Tápiószécső ind.					9-11	1-41
Tápiószécső ind.					9-21	1-51
Nagykátá ind.					9-41	2-19
Tápiószéle ind.					9-53	2-31
Tápiógyörgye ind.					10-09	2-47
Ujszász (ért. ind.)					10-24	3-02
Ujszász (ért. ind.)					10-37	3-15
Szolnok (ért. ind.)					10-50	3-28
Szajol ind.	2-55	9-20	11-09	8-58	4-07	1-02
Pusztatevény ind.	3-19	9-32	11-25	4-11	4-27	1-16
Pusztapó ind.	3-37		11-37		4-40	1-29
Mezőtar (ért. ind.)	3-54		11-48		4-55	1-44
Mezőtar (ért. ind.)	4-11	10-02	12-05	4-41	5-21	2-04
Gyoma (ért. ind.)	4-25	10-03	12-10	4-42	5-24	2-07
Mezőberény (ért. ind.)	5-11	10-26	12-33	5-01	5-53	2-33
Mezőberény (ért. ind.)	5-28	10-32	12-40	5-02	6-00	2-40
Békés-Földvár (ért. ind.)	6-07	10-52	1-04	5-22	6-13	3-01
Békés-Földvár (ért. ind.)	6-20		1-13	5-30	6-18	3-06
Békés-Csaba (ért. ind.)	6-23		1-15	5-32	6-21	3-09
Békés-Csaba (ért. ind.)	6-42	11-10	1-28	5-43	6-34	3-20
Kigyós ind.	7-09	11-12	2-05	5-53	6-47	3-33
Kétgyháza (ért. ind.)	7-24		2-17		7-02	3-48
Kétgyháza (ért. ind.)	7-43	11-29	2-29	6-11	7-17	4-00
Országút ind.	7-47	11-30	2-34	6-14	7-21	4-03
Bánhidai major ind.	7-58				7-32	4-14
Lökösháza ind.	8-03				7-37	4-19
Lökösháza ind.	8-13				7-47	4-29
Kurtics ind.	8-36	11-54	3-05	6-35	7-50	4-42
Sofronya ind.	8-51		3-15		8-05	4-57
Arad (ért. ind.)	9-10	12-12	3-29	6-54	8-24	5-11

Arad-Tövis.						
Állomások	Gyv.	Szv.		Gyv.	Szv.	Tvsz.
		Szv.	Gyv.			
Arad ind.	12-21	2-14	4-04	7-04		6-32 10-00
Glogovác		2-26	4-15			6-43 10-11
Csicser		2-37	4-24			6-52 10-22
Gyomk Ménécs		2-49	4-37			7-05 10-34
O-Paulis		2-55				
Paulis ...		3-02	4-48			7-17 11-18
Baraczká		3-07	4-53			7-22
M.-Radna (é)	12-55	5-15	5-01	7-04		7-29 11-36
M.-Radna (i)	12-55	3-25	5-09	7-04		7-34 11-41
Milova-O.		3-38	5-24			
Konop ...		3-49	5-40			7-56 12-35
Berzova		4-06	6-04	8-02		8-12 1-06
Soborsin	1-50	4-48	6-55	8-12		8-55 2-12
Zám ...	2-09		7-21	9-11		9-20 2-33
Mar.-Illye	2-35		8-10	9-24		9-59 4-02
Déva	2-58		8-33	9-20		10-39 5-13
Piski (é)	3-09		9-02	10-01		10-52 5-41
Piski (i)	3-16		9-17	10-15		11-07 6-00
Szászváros	3-35		9-35	10-31		11-34 6-30
Alvincz (é)	4-06		10-30	11-03		12-17 7-23
Alvincz (i)	4-16		10-35	11-04		12-24 7-25
Gy-fehérv. (é)	4-27		10-49	11-15		12-37 7-41
Gy-fehérv. (i)	7-00		10-58	11-16		12-44 7-46
Tövis (é)	7-35		11-25	11-37		1-10 8-21

Tövis-Arad.						
Állomások	Szv.	Gyv.	Szv.		Vv.	Vv.
			Gyv.	Szv.		
Tövis ind.	8-35	3-55	8-55	2-00	8-40	
Gy-fehérv. (é)	8-54	4-23	9-30	2-25	9-15	
Gy-fehérv. (i)	9-13	4-42	10-01	2-30	9-34	
Alvincz (é)	9-32	4-41	10-32	2-44	9-53	
Alvincz (i)	9-51	4-40	11-02	2-48	10-12	
Szászváros	10-10	5-33	12-16	3-34	10-31	
Piski (é)	10-29	5-52	12-35	3-57	11-00	
Piski (i)	10-48	6-15	12-54	4-12	11-19	
Déva	11-07	6-29	1-09	4-27	11-38	
M.-Illye (i)	11-26	7-11	1-39	5-10	12-17	
Zám ...	11-45	7-44	2-09	5-45	12-51	
Soborsin	4-15	6-24	8-17	6-18	1-29	
Berzova	5-05		8-59	6-57	2-15	
Konop	5-23		9-15	7-13	2-33	
Milova-O.	5-39		9-25	7-23	2-51	
M.-Radna (é)	5-55	7-29	9-37	7-31	3-09	
M.-Radna (i)	6-05	7-30	9-44	7-41	3-19	
Baraczká	6-14		9-52	7-50	3-28	
Paulis	6-21		10-10	7-58	3-37	
O-Paulis	6-28			7-59	3-41	
Gyomk Ménécs	6-38		10-14	8-16	3-51	
Csicser	6-53			8-27	4-06	
Glogovác	7-08		10-39	8-39	4-21	
Arad (é)	7-21	8-09	10-50	8-50	4-35	

Arad-Temesvár-Józsefváros.				
Állomások	Szv.	Szv.	Vv.	Szv.
Arad ind.	6-15	12-17	4-48	7-09
Uj-Arad ind.	6-25	12-28	5-04	7-19
Németh-Ságh ind.	6-42	12-44	5-27	7-42
Vinga ind.	6-55	12-56	5-52	7-54
Orczyfalva ind.	7-06	1-07	6-03	8-05
Merczfalva ind.	7-16	1-17	6-13	8-15
Szt-András ind.	7-27	1-28	6-24	8-26
Temesvár-Jv. (ért. ind.)	7-44	1-45	6-41	8-43

Temesvár-Józsefváros-Arad.				
Állomások	Szv.	Vv.	Szv.	Szv.
Temesvár-Jv. ind.	6-00	8-45	2-24	9-28
Szt-András ind.	6-20	9-09	2-42	9-48
Merczfalva ind.	6-33	9-27	2-56	10-02
Orczyfalva ind.	6-44	9-42	3-06	10-13
Vinga ind.	6-56	10-05	3-17	10-24
Németh-Ságh ind.	7-11	10-23	3-30	10-35
Uj-Arad ind.	7-28	10-47	3-47	10-52
Arad (ért. ind.)	7-38	11-00	3-56	11-01

(Utánnomás nem díjazatik.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivataloknál teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 184.

Vasárnapoknál körük a hirdetés alatt levő számokra vonatkoznak.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételének a
Kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 184.

Ha az olvasóiban minden más egyetemes beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 5 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánló apró hirdetés 20 szög 40 fillér minden további szög 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 30-40 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstnemezeket kiváltak és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 1771

Jó napot

Nem teljesíthetem óhaját, bármennyire vágyódom a kilátásba helyezett kellemes ismeretség után. 4775

„Gyöngyvirág“

Levele még mindig várja, küldjön érte. 4784

Édesem

Vártam, láttam is. Nem vett észre engem, vagy nem akart találkozni? A jelenlegi állapot elviselhetetlen, melyen okvetlen változtatnunk kell. Az újabb nagy barátkozás nem tetszik nekem, tapasztalhatta is. Mielőbb találkozunk kell, mivel sok a mondanivalóm. Csókolja J. R. 4796

Konvédhadnagyi

felszerelés kapható. Weitzer János-utca 17 sz. 8. 4796

Csillogó karácsonyfadiszkek,

karácsonyi és újévi képeslevelezőlapok, meséskönyvek, díszdoboz levélpapírok, képeslevelezőlap albumok, arcképek karácsonyi ajándéknak legolcsóbban vásárolhatók Ingusz I. és fia könyvkereskedésében, Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. 178

Weitzer János-utca 17. szám

alatt egy különbejáratu szoba kiadó. Ugyanott esetleg több fiatal ember teljes ellátásra elfogadtaik. Cim a kiadóban. 4617

Egy nagy községben

egy pékség, tojáskereskedés, esetleg üzletnek is megfelelő. Szép lakás, nagy kert hozzá olcsón eladó vagy haszonbérbe adó. Fellner Ignác Tauc. 4780

Singer varrógépek,

kevésbé használt, 8, 10, 12 forint új varrógépek gyári árban, kedvező felírtásra. Stern Adolf, Boros Béni-tér 8., saroküzlet. 4623

Egy 26 éves

jó megjelenésű fiatal, nyugdíjképes állású alkalmazott, ismeretség híján ez uton óhaját feleségül venni 18-24 éves leányt némi hozományjal. Leveleket „Jó férj“ jelíggel kérem Arad, főposta, post-restante küldeni. 4711

30 drb. vasipari részvény

80% engedménnyel, 12 drb Hegyaljai motoros részvény 40% engedménnyel megkapható Kárász Dezsőnél Abbázia Kávéház. 4798

Ugyes alj és derék varroleá-

nyok jó fizetéssel felvétetnek. Cim a kiadóban. 4792

Ká:vezetőnőnek ajánkozik

vidéki urinő, aki a háztartás minden ágában jártas. Magányos urhoz esetleg plébániára is elmegy. Cim a kiadóhivatalban. 4794

Egy ügyes segéd

a rőfös rövid és fonat áru szakmából, rögtöni belépésre felvétetik. Megkivántatik a magyar, német és román nyelv. Ajánlatok Wohlberg Lípót céghez Arad. 4705

Ezerféle karácsonyi díszek

tucatja 40 fillértől, díszlevélpapírok gyári árban, képeskönyvek ifjúsági iratok fétáiban. Festékdobozok, jászolok, lámpaernyők. 110 000 kötetes kölcsönkönyvtár Krausz Paulin Színházépület. 4214

Angol vagy német bes édet

vagy német keresk. levelezést tanít tökélyig postán, személyes érintkezés nélkül havi 3 koronáért Órfi nyelviskolája Aradon. 4511

Divánok, Ottománok

I. és II. rétu matracok, levarott szalmazsákok legolcsóbb bevásárlási forrása Reiner J Gyula kárpitos és díszítőnél Lázár Vilmos-utca 1-2. 4277

Kassinger-utca 5. szám alatt

egy pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek igen alkalmas, azonnal kiadó. 4585

Vendéglő

közel a Szabadság-térhez, szép tágas étteremmel és nagy kert-helyiséggel eladó. 4694

Két háztelek

a Varjassy József-utcában eladó. Többet: Bruckner butorüzletében, Neumann-palota. 4652

Fűszer és rövidáru,

italméréssel egybekötött üzletben, valamint házi teendőknél teljesen jártas intelligens megjelenésű fiatal leány, ki magyar, német és román nyelvet beszél, hasonló alkalmazást keres Aradon, vagy vidéken. Leveleket „Fiatal leány“ jelíggel a kiadóba. 4752

Két szép telek

egyenként 152□-öl, a Kossuth-utcában eladó. 4695

13 évi irodai gyakorlattal

biró szép írásu nős egyén állandó alkalmazást keres jegyzői, esetleg ügyvédi irodában. Cim a kiadóhivatalban. 4719

Kecskeméti fajalmák

gyönyörű válogatott, öt kilós postacsomagokban 3. — koronáért szállít Sandberg Salo (bejegyzett cég) Kecskemét. 4748

Szép ház

nagy telekkel, közel a Szabadság-térhez, eladó. 4696

Kiadó

Knezich Károly-utca 1. szám alatt 3 szobás lakás február 1-től, lakásban gázvilágítás bevezetve van. 4727

Magánház

4 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel Aulich Lajos-utca 10. sz. a. azonnal eladó. Bővebbet Rákóczy-u. 10. 4726

Kilünő világosi hegyibor

literenként 26 kr.-ért és óborok legjutányosabb áron kaphatók Poppé Sándornál Aulich Lajos-utca 8/a. 4594

Rádnai-ut 10. szám

és Bercsényi Miklós-utca 29. szám alatt lévő két adómentes emeletes bérházak eladók. Bővebbet Klein József tulajdonosnál. 4755

Kétszobás lakást

február elsejére, esetleg kisebb házat vagy üres telket megvételre keresek. Blaha, Tökölly-tér 1. 4765

Karácsonyi díszekből

igen eredeti, káprázatos ajándékok! Csillagszóró csodagyertyák. Karácsonyi hó. Angyalhaj. Dió aranyozó. Tündérhaj. Karácsonyi és új-évi levelező lapokból gyönyörű ajándékok! a készleten lévő legfinomabb díszlevélpapírokat csaknem saját árban áruistom. Legújabb társasjátékok óriási választéka. A kölcsönkönyvtár 275 oldalas új magyar jegyzete megjelent. 90.000 kötetes kölcsönkönyvtár. 30.000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. Nagyválasztékú antiquarium. — Kerpet Izsó, könyv és papirkereskedése Aradon Andrásy-tér 20 sz. Telefon 285. 8911

Wesselényi-utca 38. számú ház

igen kedvező feltételek mellett eladó. 4760

Egy kinematográf

54 érdekes képpel eladó. Petőfi-utca 11. ajtó 10 4759

Konvédtiszi dolmány

egészen új, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4761

Diamant Jero

épület- és díszmű-bádogos. 1925

Műhelye és

kész áru raktára: Kazinczy-utca I. (Polgári fujskolával szemben.)

PÉNZ

amortizációs- és jelzálog

pénzkölcsönöket

10, 20, 30, 40, 50 és 65 évi visszafizetési időtartamra 4%, 5% törzskamattal,

főbiztosokra és bérházakra is magasabb hányadál.

Személyhitelt váltók escomptálásával legrovidebb idő alatt eszközöl végül; 4544

megbízás folytán mindennemű információt (értesítéssel) szolgál,

„FORTUNA“

általános értesítő és kölcsönkövetítő iroda. Aradon, József főherceg-ut 13. sz.

Martin Janos,

tulajdonos.

Új harisnyakötőde!

Van szerencsém az uri hölgyközönség szives figyelmébe ajánlani modernül berendezett harisnya kötődet, hol legjutányosabb árak mellett elvállalok mindennemű harisnya kötéseket, fejeléseket finom pamutból.

Raktáron tartok saját készítményű férfi és női és gyermek harisnyákat. 4325

Szives pártfogásért esedezik

őzv. Brann Ignácna

Arad, Weitzer J.-u. 15.

Új harisnyakötőde!

HOLNAP VASÁR NAP

december 19-én

egész napon át

FISCHER SIMON

Nagyáruháza

nyitva lesz.

Az aradi és vidéki tisztelt vevőközönség ott esti tíz óráig be-
vásárlásokat eszközölhet.

Feltűnő olcsóságok!

Karácsonyi és újévi ajándékok.

3103

Dacára a folytonos árak emelkedéseinek, alkalmat nyújtok a t. nagyérdemű közönségnek az alant elősorolt árukat **feltűnő, mesés olcsó árakban** nyújtani:

Angol Zefirek,
Kanavász,
Vásznak,
Chiffonok,
Asztalneműk,
Törülközők,

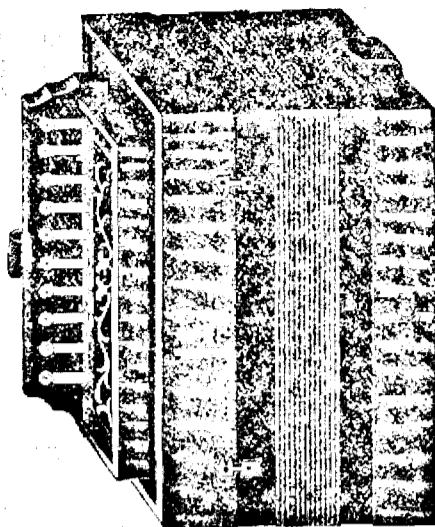
Legújabb Atlasz barchetok,
Ágygarnitúrák,
Zsetkenők,
Férfi és női szövetek,
Zsinór és Piquet-barchetok,
Valódi Ramburgi vásznak,

stb., stb. szakmába vágó cikkek, míg tizen készlet tart.

MAUTNER R.

„OLCSÓ ÁRUHÁZA“ Hunyadi-utca.

Üzleti órák: reggel 7-től 12-ig és délután 2-től 7-ig.

Mi a legújabb találmány?

Felelet: a

Hegedű hangú HARMONIKA

1, 2. vagy 3 soros félhangokra készítve, amelyen utánozni lehet bármely cigányprimás játékát ennél fogva olcsóért lehet cigányzenét élvezni. Ugyisint mindenemű kijavított és új hegedűk legjutányosabb árakon kaphatók.

4701

SZILÁGYI ALBERT

vezetése alatt levő hangszerüzletében
Aradon, Boros Béni-tér 21. szám (Buza-tér.)

Az Aradmegyei Takarékpénztár

t. részvényeseit

a folyó évi december hó 19-én délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezenel tisztelettel meghivjuk.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság előterjesztése a részvényesek felemelése tárgyában:
 - a) a tartozékokról leendő befizetés,
 - b) új részvények kibocsátása u. jén.
 2. Az alapszabályok 3., 8., 97., 99. és 127. §§-ának módosítása.
 3. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazás a cégnyilvános és cégnyilvános módosításoknak saját hatáskörében történő eszközölése és ezeknek bejelentése iránt.
- A t. részvényeseket, akik a közgyűlésen résztvevői önaittanak, felkérjük, hogy részvényüket f. évi december hó 18-áig délután 5 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy főpénztáránál Bástyan és Elekén előtérben ellenőrzésére szíveskedjenek.

Aradon, 1909. december hó 4-én.

Az Aradmegyei Takarékpénztár Igazgatósága.